

TALLINNA ÜLIKOOLI INFOTEADUSE ÕPPEKAVADE ARENDAMISE RAAMISTIK

Koostajad:

Sirje Virkus, Aira Lepik, Aile Möldre, Elviine Uverskaja, Kädi Riismaa,
Silvi Metsar, Marianne Paimre, Merle Laurits

Tallinn 2021

Sisukord

Kokkuvõte	3
Infoteaduse bakalaureuse õppekava vastuvõtu peatamine Tallinna Ülikoolis	4
1 Infospetsialisti roll kaasaegses ühiskonnas	7
2 Ülevaade olukorrast tööturul	9
2.1 Raamatukogudes erialasel tööil rakendatud ja nende vanuselisest jaotusest	11
3 Infoteaduste-alane koolitussituatsioon Eestis	11
4 Infoteaduste õppekavade arendus	12
4.1. Projektid, mis toetavad õppekava arengut	14
5 Õppekavade analüüs	15
5.1 Õppekavade rahvusvaheline hinnang	15
5.2.Võrdlus kutsestandarditega	16
5.3 Võrdlus maailmakogemusega.....	17
5.4 Infoteaduse õppekavade üliõpilaste kaasatus õppekavade arendamisse.....	23
5.5 Õppekavade nõukogu arutelu ja soovitused	25
6 Meediakajastused infoteaduse bakalaureuseõppe vastuvõtu peatamisest.....	25
Kasutatud allikad.....	27
Lisad 1-7	32

Kokkuvõte

I Mitmete strateegiliste dokumentide analüüs (nt Eesti digiühiskonna arengukava kuni aastani 2030 (2021), Eesti andmehalduse tegevuskava (2020), Euroopa digiühiskonna strateegia (2020), Euroopa andmestrateegia (2020), määrus Euroopa andmehalduse kohta (2020) jt) näitab, et Eestis ja Euroopas on erinevates sektorites suurenev vajadus erialase haridusega infoprofessionaalide järele, kellel oleksid pädevused andme- ja infohalduse ning info- ja teadmusjuhtimise valdkondades. Prioriteediks on kujunenud võtta **suund dokumendihalduselt terviklikule infohaldusele**.

II Tallinna Ülikooli (TLÜ) infoteaduse eriala õppekavad ei valmista ette ainult raamatukoguhoidjaid vaid infospetsialiste kogu infosektori organisatsioonidele Eestis. Infoteaduse eriala õppekavade lõpetajad leiavad tööturul rakendust raamatukogudes, arhiivides, muuseumides jt mäluasutustes ning avaliku- ja erasektori organisatsioonides dokumendihalduse, infohalduse, info- ja teadmusjuhtimise valdkondades. Tänapäeval omandavad raamatukogu, arhiivi, dokumendi, info- ja teadmiste spetsialistid üha enam uusi ülesandeid ettevõtluses, tööstuses, valitsusasutustes ja kolmandas sektoris.

III Valdonna põhikutsealadel hõivatute vanuselise jaotuse analüüs näitab lähiajal tööturult võimalike lahkujate asendusvajadust s.o. vajadust uute töötajate järele. Näiteks raamatukogusektoris hõivatute vanuseline koosseis on oluliselt kõrgem võrreldes Eesti tööjõu keskmise vanuselise koosseisuga. Vanusegruppi 50-60+ kuulub 55% raamatukogusektori tööjõust, kusjuures Eesti tööjõu keskmine on selle vanusegrupi puhul 32%. Seetõttu on lähiaastatel oodata suurt tööjõuvajadust.

IV Infoteaduse-alast kõrgharidust pakkuvaid õppeasutusi on Eestis kaks: TLÜ ja Tartu Ülikool (TÜ). TLÜ-s on võimalik omandada infoteaduse alast kõrgharidust kolmel õppekaval kõrghariduse kõigil astmetel: infoteadus (bakalaureuseõpe), infoteadus (magistriõpe) ja Infoühiskonna tehnoloogiate doktoriõppekaval. TÜ-s pakutakse infoteaduse alast kõrgharidust käesoleval ajal ühel õppekaval: infokorraldus (rakenduskõrgharidusõpe)¹. Kuna TÜ-s puudub rahvusvahelise õppekavade hindamiskomisjoni hinnangul infoteaduslik kompetents ning TÜ Infokorralduse õppekava on kahel korral saanud kõrvaltingimuse², mis vajab siiani täitmist, siis on TLÜ infoteaduste suunal suurenev vastutus raamatukogu- ja infoprofessionaalide ettevalmistamiseks mäluasutustele ning avaliku- ja erasektori organisatsioonidele.

V Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) otsusega (29.09.2017)³ ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi hindamisest on kõik TLÜ infoteaduste õppekavad akrediteeritud aastani 2024. Rahvusvahelise hindamiskomisjoni aruanne (2017)⁴ annab TLÜ infoteaduse õppekavadele väga kõrge hinnangu rõhutades TLÜ infoteaduse akadeemilise suuna infoteaduslikku kompetentsi ning õppekavade teaduspõhisust ja innovatsiooni.

¹ TUs on bakalaureuse tasemel õppekava "Infoühiskond ja sotsiaalne heaolu", mis keskendub eelkõige sotsioloogiale, sotsiaaltööle ning sotsiaalpoliitikale ning magistri tasemel "Ühiskonna ja infoprotsesside analüüs", mis keskendub pigem äri ja – infoprotsesside analüüsile organisatsioonis ning ei kuulu õppekavarühma Raamatukogundus, teave, arhiivindus.

² EKKA (2020). Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi kõrvaltingimuse täitmise otsus. 27.04.2020 https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/UT_infolevi_korvaltingimus_otsus.pdf

³ Decision Regarding Assessment of the Journalism and Information Study Programme Group Tallinn University 29/09/2017. https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/TLU_Journalism_SPG_decision.pdf

⁴ EKKA (2017). Assessment Report. Journalism and Information. University of Tartu. Tallinn University. https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/Evaluation_report_Information_Journalism_FINAL_2016.pdf

VI TLÜ infoteaduse õppekavad katavad käesoleval ajal kogu standardites Raamatukoguhoidja tase 6, 7 ja 8 sätestatud kohustuslike ja kutset läbivate kompetentside osad. Samal ajal hõlmavad nii bakalaureuse- kui ka magistriõppekava kompetentse Teabehalduse korraldaja (tase 6), Juhiaabi (tase 6), Arhivaari (tase 6) ja Karjäärispetsialisti (tase 6 ja 7, valitavas töösas Karjääriinfo vahendamine sätestatud kompetentsid) kutsestandarditest. Infoteaduse bakalaureuse- ja magistriõppekavad on arendatud nii, et nad tagavad ühtselt eelpool nimetatud kutsestandarditega nõutava. Näiteks Teabehalduse korraldaja (tase 6) standard on laiapõhjaline ja hõlmab kogu terviklikku teabehaldust (st andme-, info-, dokumendi- ja arhiivihaldus). Seega on **infoteaduse bakalaureuse- ja magistriõppekavades sisalduv tunduvalt laiem kui Raamatukoguhoidja kutsestandarditega nõutav.**

VII Infoteaduse hariduse maailmakogemuse analüüs näitab, et **TLÜ infoteaduse eriala õppekavade ainekursused hõlmavad kõiki olulisemate rahvusvaheliste ja riiklike erialaorganisatsioonide sätestatud põhikomponente**, kuid infoteaduste rahvusvaheline skoop on märksa laiem (nt rahva- ja kooliraamatukogud, kinnipidamis-, tervise- ning elukestva ja kogukonnaõppe toetamiskeskused) kui TLÜ infoteaduse eriala õppekavad seda võimaldavad.

VII Arvestades rahvusvahelise hindamiskomisjoni (2017) poolt infoteaduse õppekavadele antud kõrget hinnangut ja et TLÜ-s on võimalik omandada infoteaduse alast kõrgharidust kolmel õppekaval kõrghariduse kõigil astmetel on otstarbeks kaaluda TLÜ-le **vastutusvaldkonna andmist** Sotsiaalteaduste, ajakirjanduse ja teabe valdkonna Ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi **Raamatukogunduse, teabe, arhiivinduse õppekavarühmas.**

Infoteaduse bakalaureuse õppekava vastuvõtu peatamine Tallinna Ülikoolis

DTI direktor Peeter Normak on mitu aastat viidanud sellele, et infoteaduse bakalaureuse õppekava tuleb üle viia arvutikasutuse õppekavarühma⁵, mis sisuliselt tähendab seda, et õppekava tuleb ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupis sulgeda ja avada see arvutikasutuse õppekavarühmas⁶. Peamiseks põhjuseks on see, et arvutikasutuse õppekavarühmas on TLÜ saanud vastutusvaldkonna, ning TLÜ ja HTM vahelises halduslepingus on sõnastatud, et TLÜ pakub kõigis vastuvõtuks avatud õppekavarühmades eestikeelset õpet kõrghariduse esimesel kahel astmel – st bakalaureuse- ja magistriõppes. Paraku on TLÜ-l arvutikasutuse õppekavarühmas vaid DTI Haridustehnoloogia magistriõppekava ja Digitaalsete õpimängude inglise keelne MA õppekava ning selleks, et halduslepingut täita on arvutikasutuse õppekavarühmas vajalik BA õppekava olemasolu.

Infoteaduste akadeemiline suund infoteaduste õppekavade sulgemisega Raamatukogunduse, teabe, arhiivinduse õppekavarühmas nõus ei ole ja on seda P. Normakule korduvalt edastanud. Infoteaduse õppekavad on edukalt akrediteeritud aastani 2024 ja hinnang meie õppekavadele on kõigile avalikult kättesaadav: https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/Evaluation_report_Information_Journalism_FINAL_2016.pdf. Infoteaduste õppekavad on sügavalt sotsiaalse suunitlusega ja infokasutajale keskendunud ning tegemist ei ole vaid arvuti kasutusega. Lisaks on DTI õppejuht Hans Põldoja korduvalt

⁵ Valdkond Sotsiaalteadused, ajakirjandus ja teave; õppekavagrupp Ajakirjandus ja infolevi; õppekavarühm Raamatukogundus, teave, arhiivindus

⁶ Valdkond Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad; õppekavagrupp Informaatika ja infotehnoloogia; õppekavarühm Arvutikasutus

rõhutanud, et ka eelnimetatud kahe õppekava kuulumine arvutikasutuse õppekavarühma on ebaõnnestunud ja need tuleks teise õppekavagruppi üle viia. Seda on möönnud ka P. Normak. Seega ei näe me mingit põhjust, et infoteaduse akrediteeritud õppekavad õppekavarühmas *Raamatukogundus, teave, arhiivindus* sulgeda ja avada need õppekavarühmas *Arvutikasutus* ning muuta nad sobivaks arvutikasutuse õppekavarühmale. Eelnevatest vihjetest lähtuvalt pöördusime rektor Tõnu Viigi poole selgituste saamiseks 11.10.2021 (kiri lisatud manusena).

P. Normaku ja õppejuht H. Põldoja ettepanek infoteaduse bakalaureuse õppekavale vastuvõtu peatamisest sai teatavaks õppejuht H. Põldoja e-kirja vahendusel 14.10.2021, mille arutelu toimus 27.10.2021 (osalesid õppejuht H. Põldoja, direktor P. Normak, infoteaduste akadeemilise suuna juht Sirje Virkus, bakalaureuse õppekava kuraator Aile Möldre ja magistriõppekava kuraator Aira Lepik). Arutelul teatati, et vastuvõtu peatamise peamiseks argumendiks on vajadus õppekavade põhjalikuks ümberkujundamiseks ja lõpetajate vähene arv 2020/2021 õa. Infoteaduste akadeemiline suund nimetatud ettepanekuga ei nõustunud ning pöördus TLÜ õppevaldkonna juhi (Helen Joost) ja TLÜ senati õppekomisjoni esimehe (Kadi Liik) poole (kiri lisatud manusena).

Seejärel toimus kohtumine (3.11.2021) TLÜ teadusprorektori (Katrín Níglas), strateegiajuhi (Mikk Kasesalk), õppevaldkonna juhi (Helen Joost) ja TLÜ senati õppekomisjoni esimehe (Kadi Liik) ning kogu infoteaduste akadeemilise suuna õppejõududega. Kohtumisel selgitasime infoteaduste akadeemilise suuna seisukohti infoteaduse bakalaureuseõppe vastuvõtu jätkamise vajalikkusest. Peale nimetatud kohtumist (4.11.2021) formuleeris H. Joost 9 kriteeriumit, mille alusel ta infoteaduse bakalaureuse õppekava hindas (kiri lisatud manusena). Kuna olime koostanud pöördumise TLÜ õppejuhi (H. Joost) ja TLÜ senati õppekomisjoni esimehe (K. Liik) poole, siis lootsime väga, et TLÜ senati õppekomisjon oma istungil (8.11.2021) meie argumente toetab ja vastuvõtu peatamise ettepanek ei leia aktsepteerimist. Paraku TLÜ senati õppekomisjonilt me tuge ei saanud.

8.-9.11.2021 pöördusime erialakogukonna poole, et saada tuge TLÜ senati istungiks, mis toimus 15.11.2021. Infoteaduste akadeemiline suund koostas pöördumise TLÜ senatile (lisatud manusena). Hindame väga erialakogukonna (Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, Eesti Rahvusraamatukogu, Patendiamet) ja EV kultuuriministri toetust, kes vaid loetud päevade jooksul oma toetuskirjad saatsid (toetuskirjad lisatud manusena). Paraku TLÜ senat otsustas infoteaduse bakalaureuse õppekaval vastuvõtt aastal 2022 peatada. TLÜ senati otsusest saime teada meedia vahendusel. Seoses sellega saatsime 16.11.2021 kirja õppevaldkonna juhile H. Joostile, milles palusime selgitada TLÜ senati argumente infoteaduste bakalaureuse vastuvõtu peatamisest (kiri lisatud manusena). H. Joosti vastus saabus 23.11.2021 (lisatud manusena). Kuna nimetatud kirjas oli mitmeid argumente, mis vajasis selgitusi, siis saatsime 24.11.2021 täiendava kirja H. Joostile (lisatud manusena). H. Joosti vastus nimetatud kirjale saabus 30.11.2021 (lisatud manusena). Paraku infoteaduste akadeemiline suund vastuseid esitatud küsimustele siiski ei saanud:

- Ebatäpne informatsioon meedias infoteaduse bakalaureuseõppekava lõpetajate arvust: Kas peaksime pöörduma nimetatud ebatäpsuse likvideerimiseks ERRi kultuuriportaali peatoimetaja poole, sest arvude 3-4 ja 25 vahe on väga suur, lausa 8-kordne ning see mõjutab otseselt infoteaduse eriala mainet ning ka vastuvõttu infoteaduse magistriõppekavale?
- Miks valiti just infoteaduse õppekava ainsa BA õppekavana vastuvõtu peatamiseks, kui TLÜs on rida vastusvaldkonda mitte kuuluvaid õppekavasid, millele toimub vastuvõtt? Nt vastuvõtt avati järgmistele õppekavadele, mis ei kuulu vastutusvaldkonda ning mille vastuvõtukonkurss on madalam kui infoteaduse BA õppekaval (3,57): nt Keskkonnakorraldus (3,32), Antropoloogia (3,07), Liiklusohutus (2,94), Integreeritud

tehnoloogiad ja käsitöö (2,60), Käsitöötehnoloogiad ja disain (2,27), Aasia uuringud (2,1), Kutsepedagoogika (1,65) jmt.

- Miks valiti just infoteaduse õppekava ainsa BA õppekavana vastuvõtu peatamiseks kui **Infoteaduse BA** viie viimase aasta (2017-2021) nominaalajaga lõpetajate osakaal on **40,56%**, siis **Informaatika BA** viie viimase aasta (2017-2021) nominaalajaga lõpetajate osakaal on **25,1%**. Sealjuures on kõigil viiel aastal Informaatika BA nominaalajaga lõpetajate osakaal väiksem kui Infoteaduse BA õppekaval (vt Tabel 1).

Tabel 1: BA nominaalajaga lõpetajate osakaal DTIs

	Infoteadus BA	Informaatika BA	Matemaatika BA
2021	33,3%	30,4%	69,0%
2020	29,6%	23,0%	40,0%
2019	38,9%	19,1%	9,1%
2018	52,9%	23,0%	36,8%
2017	48,1%	30,0%	52,2%
Keskmine	40,56%	25,1%	41,42%

Samal ajal kui mõõname, et õpingute katkestajate arv on suur, on see siiski väiksem kui Informaatika BA õppekaval (vt Tabel 2).

Tabel 2: BA immatrikuleeritute ja õpingute katkestajate arv DTIs

	Infoteadus BA	Informaatika BA	Matemaatika BA
2021	21/13	76/44	29/11
2020	21/6	74/31	21/7
2019	20/10	84/43	23/13
2018	27/20	83/44	22/8
2017	24/13	92/66	10/7
Kokku	113/62	409/228	105/46
Keskmine (%)	54,87%	55,75%	43,81%

Kahe viimase aasta nii nominaalajaga lõpetajate kui ka õpingute katkestamise arve on mõjutanud tuntavalt COVID-19 (nimetatud argument põhineb vestlustel üliõpilastega, kes on katkestanud õpingud või ei ole lõpetanud nominaalajaga). Vaadeldes tabelites 1 ja 2 esitatud andmeid on selgelt näha, et nii nominaalajaga lõpetajate kui ka õpingute katkestamisega on **kõige suuremad probleemid DTIs Informaatika BA õppekaval**.

- Kui senat ei kehtestanud selgeid kriteeriume, millele Infoteaduse BA õppekava peab vastama, kuidas saame kindlad olla, et hindamise ajaks ei ole õppekavale esitatavad kriteeriumid järjekordselt muutunud?
- Kuidas hinnatakse järgmisel aastal vastavust tööturu ootustele? (nt kas tuleks läbi viia tööturu nõudluse ja tööjõu vajaduse uuring ning kelle poolt?);
- Millest lähtuda õppekavade ümberkujundamisel: kas EKKA hindamiskomisjoni argumentidest või OSKA uuringuaruande tulemustest kui teatud argumendid on teineteisele vasturääkivad?
- Kuidas hinnata immatrikuleeritute arvu olukorras kui vastuvõtt õppekavale on peatatud?
- Millisest perioodist alates hinnatakse väljalangevuse arvu muutust?
- Kas üliõpilaste mobiilsuse hindamisel arvestatakse ka virtuaalset mobiilsust?

Seega ei saanud me vastuseid küsimustele, kuidas aitab vastuvõtu peatamine eelnimetatud probleemidega tegeleda ja Infoteaduse BA õppekava arendada? Nt **kuidas võimaldab vastuvõtu peatamine suurendada immatrikuleeritute arvu, vähendada väljalangevust, tagada vastavus tööturu vajadustele ja suurendada mobiilsust?**

1 Infospetsialisti roll kaasaegses ühiskonnas

Digiühiskonnas, kus andmed, informatsioon ja teadmised on muutunud olulisimaks strateegiliseks ressursiks ning kujunenud majandus- ja sotsiaalelu võtmeteguriks on info- ja mäluasutustel ning infoprofessionaalidel oluline roll. **Digiühiskonna edukas toimimine on mõeldamatu ilma oskuslike infospetsialistideta** ning paljude valdkondade tulemuslikkus ja kogu Eesti areng ja konkurentsivõime sõltub relevantse, usaldusväärse, täpse ja õigeaegse teabe kättesaadavusest.

Infospetsialistid oskavad ja suudavad korrastada ja kättesaadavaks teha ühiskonnas loodud ja loodavaid teadmisi, hallata üha kasvavat informatsiooni hulka, selles orienteeruda ja seda kasutada, teostada ja suunata infootsingut, ette valmistada otsuste vastuvõtmiseks vajalikku teavet ja luua teabeküllast keskkonda. Infospetsialist on üha enam muutunud informatsiooni filtreerijaks ja õppimise toetajaks, kes töötab õppija, õppejõu, teadlase või tavakodanikuga käsikäes, tunneb nende infovajadust, suunab tähelepanu uutele andmetele ja informatsioonile, mis on olulised õppimise, töö või argielu vajadusteks ning keskkonnas, kus informatsiooni on palju rohkem, kui inimene suudab analüüsida, vastu võtta ja kasutada. Seega aitab infospetsialist toetada töö- ja õppimisprotsessi, aktiivseks kodanikuks olemist ja integreerumist multikultuurilisse ühiskonda. Seda tuge pakub infospetsialist kaasajal mäluasutuste (raamatukogude, arhiivide, muuseumide) ja infokeskuste teenuste, suures osas e-teenuste, arendamise ja pakkumise kaudu. E-raamatukogud, digiarhiivid ja teadustööde repositooriumid teevad kasutajale kergesti kättesaadavaks nii digitaalsed kui ka digiteeritud ressursid 24/7 režiimis.

Rahvaraamatukogu kui „kolmanda ruumi“ (õpi- ja töökoha kõrval) kontseptsioon seab neile vastutuse info-, meedia-, digi- ja kultuuripädevuste kujundamise eest. Nende nõudmiste täitmiseks arendavad raamatukogud välja uusi, kodanikke ja kohalikke kogukondi toetavaid infotooteid ja -teenuseid.

Globaliseerumise, andmemahatude drastilise suurenemise (nt suurandmed, avaandmed, linkandmed) ning tehnoloogia kiire arengu tingimustes muutub infospetsialistide roll üha olulisemaks ja avaldab märkimisväärset mõju nii inimeste igapäevaelule, majandusele kui ka riikide toimimisele.

Paljud organisatsioonid on aru saanud andme- ja infohalduse, info- ja teadmusjuhtimise kriitilisest rollist juhtimisel, konkurentsieelise saavutamisel, klienditeeninduses ja tootmisprotsessides, mis võimaldab neil rakendada poliitikaid ja strateegiaid, et muuta organisatsioon tervikuna efektiivsemaks. Elektroonilise dokumendihalduse sidumine teenuste osutamisega on oluline samm infohalduse suunas, mis võimaldab välja töötada menetlusprotsesse, parandada aruandlust, suurendada läbipaistvust ning tagada dokumentide ja nende tõendusväärtuse säilimise ettenähtud tähtaja jooksul. Info- ja dokumendihalduse arendamine on üha enam seotud avalike teenuste arendamisega.

Mitmed riiklikud ja rahvusvahelised strateegiadokumendid (nt Euroopa digiühiskonna strateegia (2020), Digiõppe tegevuskava (2021–2027) (2020) jt) on seadnud juurdepääsu tagamise informatsioonile, infohalduse ja info edastamise jätkusuutliku majandusliku, poliitilise, ühiskondliku ja sotsiaalse arengu peamiseks faktoriks; ilma relevantse informatsioonita pole võimalik tõhusalt funktsioneerida ei indiviidina ega ka ühiskonnana. Infohalduse ja -juhtimise roll kajastub otseselt või kaudselt ka Eesti riigi strateegilistes arengudokumentides (nt Strateegia "Eesti 2035" (2021), Eesti digiühiskond 2030 (2021), Kultuuri arengukava 2021-2030 (2021), Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 (2021), Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–

2035 (2021), Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ uuendatud tegevuskava aastateks 2020–2021 (2019) jt).

Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ uuendatud tegevuskava aastateks 2020–2021 (2019, lk 37) rõhutab: Andmevahetus ja teenuste osutamine peab olema lihtne, arusaadav ja mugav nüüdisaegsel viisil, mis vähendab andmeesitajate koormust ja aitab tugevdada ka riigi sisemise toimimise efektiivsust. Tuleb jätkata tööd digitaalse infovahetuse ja asjaajamise tugevdamisel ning andmete ühekordse küsimise põhimõtte rakendamisel, arendada eri andmekogujate koostööd ja infosüsteemide omavahelist andmevahetust, et suurendada nii andmete kvaliteeti ja andmevahetuse kiirust kui ka vähendada ebavajalikku koormust nii ettevõtetele kui ka riigile ning seda ka piiriülelt.

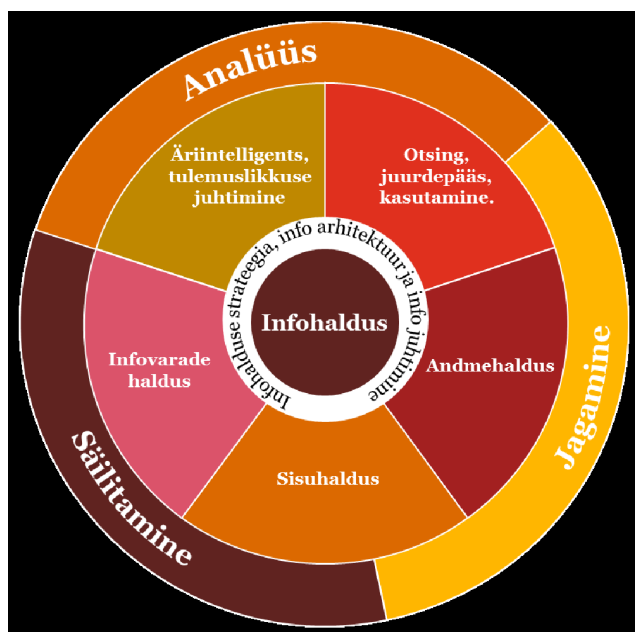
Kultuuri arengukava 2021-2030 (2021) seab oluliseks eesmärgiks toetada kultuurivaldkonnas digipööret ja arendada digikultuuri terviklikult ja koordineeritult, edendada valdkonna arengut digipädevuste arendamise, uute formaatide väljatöötamise, digisisu loomise ja vahendamise abil. Oluline on Eesti kultuuri ja eesti keeles kultuuri kättesaadavuse laiendamine digitaalsetel platvormidel.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) visioonidokument "[21. sajandi raamatukogu](#)" sisaldab lahendamist ootavate väljakutsete seas seisukoha, et "Raamatukogutöötajate järelkasv ei ole piisav, palgatase ei ole motiveeriv, mistõttu ei ole süsteemi sisenemas piisavalt võimekaid noori. Raamatukogutöötajate erialasesse professionaalsesse arengusse ja täienduskoolitusse ei panustata piisavalt rahalisi vahendeid."

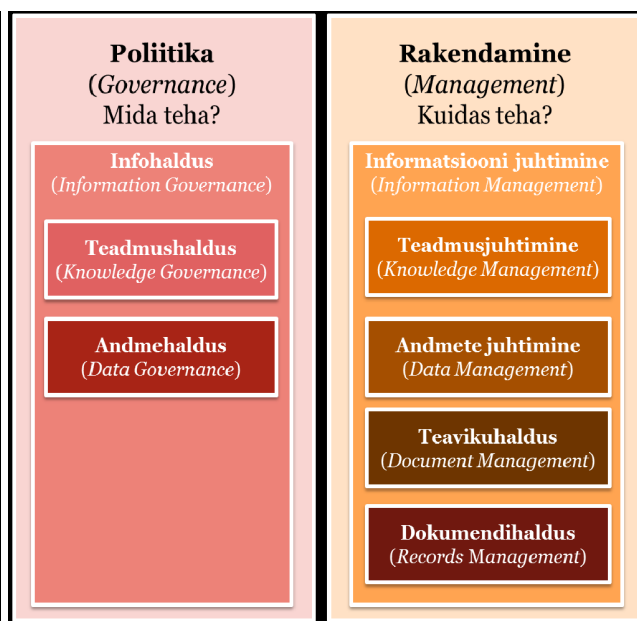
Vabariigi Valitsuse poolt 2013. a. heaks kiidetud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) koostatud „Avalike teenuste korraldamise roheline raamat“ (ATKRR) sõnastab vajaduse võtta suund dokumendihalduselt terviklikule teabe- ehk infohaldusele, toetamaks teenuste arendamist. Kõige olulisem on teha vajaliku info leidmine ja kasutamine võimalikult lihtsaks, mis võimaldab mistahes rollis kasutajal – kodanikul, ettevõtjal, teenindajal, asutuse juhil, muu ametnikul – langetada kiiresti õiged otsused ja tagab seeläbi asutuse ja riigi eesmärkide tulemusliku täitmise. ATKRR-is on lisaks nimetatud vajadust kaaluda ühiseid märksõnastikke, klassifikaatoreid ja teisi infohaldust toetavaid võimalusi. Sellele tuginedes loodi **tervikliku teabe- ehk infohalduse lähtekontseptsioon**. ATKRR-is rõhutatakse, et terviklikus infohalduses arvestatakse kõiki infosüsteeme ja keskkondi (sh sotsiaalmeedia), kus informatsioon tekib ning kus dokumente menetletakse või kättesaadavaks tehakse. See tähendab muuhulgas ka menetlussüsteemides olevate andmete ja dokumentide, nende andmekoosseisu, nende säilitustähtaegade ja nende hävitamise või archiveerimise põhimõtete kindlaksmääramist.

Infohaldus ei ole ainult avaliku sektori valdkond, vaid on ka aktuaalne teema erasektori jaoks, kus samuti kehtivad informatsiooni hoiustamise reeglid ja kasutatakse informatsiooni oma igapäevases tegevuses ärilike eesmärkide saavutamiseks. Tihtipeale puudub aga erinevate organisatsiooni osade vahel protsesside toimimiseks vajalik sidusus ning info väärtust mõistetakse küll ettevõtte põhitegevuses, kuid infohaldus ei toimu sihipäraselt ja süsteemselt. Olulised probleemivaldkonnad on: andmete kvaliteet, keskkete infosüsteemide arendamine, elektrooniline dokumendihaldus, sotsiaalmeedia ja terviklik infohaldus.

Info- ja dokumendihaldust reguleerivad mitmed standardid ja juhendmaterjalid. Esimene avatud ja ühiskondlikult loodud infohalduse parimate praktikate raamistik MIKE2.0 sündis 2006. aastal (*Method for an Integrated Knowledge Environment*). MIKE 2.0 käsitleb infohalduse protsessi kõige abstraktsemal ja universaalsemal kujul (vt Joonis 1).

Joonis 1. Infohalduse komponendid

Joonis 2. Infohalduses kasutatavad mõisted ja nende omavaheline seos.

Joonis 2 näitab erinevate infohalduse alamkontseptsioonide omavahelisi seoseid, kusjuures infohaldus ja infojuhtimine (informatsiooni juhtimine) on nn katuskontseptsioonid.

Info- ja raamatukogupersonali rolli olulisust ja mitmekesisust infoühiskonnas rõhutavad mitmed rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning erialaühendused: nt ÜRO jätkusuutliku arengu programm [Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development](#), mille on võtnud aluseks Rahvusvaheline Raamatukoguühingute ja –institutsioonide Liit (*International Federation of Library Associations and Institutions/IFLA*) oma prioriteetide määramisel, Europarlamendi poliitiline dokument [Research for Culture Committee: Public Libraries – Their New Role](#), olulisimad infospetsialistide ühendavad organisatsioonid Ühendkuningriigis (*Chartered Institute of Library and Information Professionals/CILIP*), Ameerika Ühendriikides (*American Library Association/ALA*, *Association for Library and Information Science Education/ALISE*) ja Austraalias (*Australian Library and Information Association/ALIA*).

2 Ülevaade olukorrast tööturul

Infoteaduse eriala õppekavade lõpetajad leiavad erialast tööd eri tüüpi raamatukogudes Eestis (520 rahvaraamatukogu, 36 eriala- ja teadusraamatukogu, 315 kooliraamatukogu), infokeskustes, arhiivides, muuseumides, avaliku- ja erasektori organisatsioonides dokumendi- ja teabehalduse ning info- ja teadmusjuhtimise valdkondades. Infospetsialistid töötavad raamatukoguhoidjatena, kogude kujundajana, kataloogijatena, metaandmete loojatena, liigitaja-märksõnastajatena, bibliograafidena, infokonsultantidena, õpiressursside haldajana, kasutajakoolitajatena, erialareferentidena, infoarhitektidena, inforessursside arendusspetsialistidena, digiressursside haldajana, digiteerimisspetsialistidena, infosüsteemide analüütikutena, andmebaaside haldajana, teabe- ja dokumendihalduritena, infoturbspetsialistidena, inforeferentidena, referent-juhiabidena, karjääriinfo spetsialistidena, info- ja teadmusjuhtidena organisatsioonides. Infoteaduse eriala lõpetanud töötavad ka a) organisatsioonide turundus- ja kommunikatsiooniosakondades, hallates veebilehtede sisu, tegeldes info- ja

konkurentsiseirega b) asjaajamisosakondades, korraldades dokumendiringlust ja arhiivindust või ka c) infotehnoloogia osakondades analüüsid, hallates ja arendades infosüsteeme ja andmehaldust.

Infospetsialisti töö eesmärgiks on tagada infoprotsesside ja -poliiticate, standardite ja mõõdikute komplekt, mis üheskoos tagavad informatsiooni tõhusa ja tulemusliku kasutamise (info kogumine, selekteerimine, hindamine, loomine, säilitamine, kasutamine, edastamine, archiveerimine ja tarbetu informatsiooni kustutamine) ning seeläbi organisatsiooni eesmärkide täitmise. Infospetsialistid tagavad tervikliku lähenemise teabehaldusele ja informatsiooni kasutamisele ning tagavad info kvaliteedi ja kaitse. Infospetsialistid organisatsioonides tagavad erinevates vormides teabe kogumise erinevatest allikatest ja selle töötlemise, säilitamise ning kasutajatele kättesaadavaks tegemise eri kanalite kaudu. Edukas infohaldus muudab tõhusamaks organisatsiooni infovooge ja -protsesse.

Infospetsialistidel on oluline roll **teadmushalduses** (*knowledge governance*), mis mõjutab teadmuse tekkimist ja jagamist organisatsioonis. Teadmushaldus seob tervikuks personalihalduse, intellektuaalomandi, innovatsiooni juhtimise, strateegilise ja infotehnoloogia juhtimise ja rahvusvahelise äritegevuse. Lisaks teadmushaldusele hõlmab **teadmusjuhtimine** (*knowledge management*) teadlikku ja eesmärgipärast käsitlust organisatsiooni teadmusest, mis võimaldab luua tingimused, vahendid, meetodid, mehhanismid, tehnoloogiad, strateegiad ja põhimõtted teadmiste ja teadmuse tõhusaks loomiseks, hankimiseks, jagamiseks ja rakendamiseks organisatsioonis.

Suur-, ava- ja linkandmete kasvu tingimustes suureneb infospetsialisti roll **andmehalduses** (*data governance*), mis võimaldab kvaliteetseid andmeid edastada turvaliselt lõppkasutajale. Sellega on lahutamatu seotud **andmete juhtimine** (*data management*), mille käigus defineeritakse, korraldatakse, disainitakse ja turvatakse organisatsiooni andmevarad kogu elutsükli jooksul. Selleks otstarbeks mõeldud lahendused on seotud struktureeritud andmetega ja on vundamendiks äriintelligentsile ja tulemuspõhisele juhtimisele.

Teavikuhalduses (*document management*) korraldab ja säilitab infospetsialist teavet, mille hulka kuuluvad nii dokumentide kavandid, teavikud kui ka e-kirjad ja muud andmed infosüsteemides. Infot säilitatakse selleks, et tulevikus oleks sellele võimalikult lihtne ligipääs ja seda saab vajadusel muuta. **Dokumendihaldus** (*records management*) on dokumentide loomise, saamise, kasutamise ning säilitamise korraldamine ning selleks loodud süsteem. Dokumendihaldussüsteemi eesmärk on tagada väärtuslikku teavet sisaldavate dokumentide säilimine, kättesaadavus ja tõestusväärtus. Dokumentide ehtsus ja muudatuste tegemise ajalugu peab olema kontrollitav ehk siis dokumendid peavad olema auditeeritavad ja omama tõendusväärtust.

Infohalduse ja -juhtimise kasutuselevõtt on seotud paradigma muutusega organisatsioonides. Eksperdid on avaldanud arvamust, et iga asutus või ettevõtte peab omama ülevaadet sellest, kus info tekib ja miks ning kuidas seda hallatakse ja juhitakse. Sageli puudub selle kohta terviklik ülevaade, mis osaliselt mõjutab organisatsiooni tööd. Üha rohkem seostatakse infohalduse mõistet **infojuhtimisega** (*information management*) ning keskendutakse küsimustele – kuidas info liigub, millist infot hangitakse, milline info on tõene, kes infot valdab ning kuidas infot säilitatakse? Seejuures ei ole tähelepanu keskmes sugugi vaid dokumendid, vaid lähtutakse äritegevuses vajalikust organisatsiooni sisesest ja välisest teabest.

Tippasemel infospetsialistide rakendamine tagab andmepõhiste otsuste ja poliiticate väljatöötamise. Üha enam kasvab ühiskonnas arusaam tervikliku infohalduse ja info- ja teadmusjuhtimise vajalikkusest.

2.1 Raamatukogudes erialasel tööl rakendatud ja nende vanuselisest jaotusest

Tööjõuvajaduse hindamise üheks kriteeriumiks on töötajate vanuselised näitajad käesoleval ajal. Need peegeldavad lähiajal tööturult võimalike lahkujate asendusvajadust s.o. vajadust uute töötajate järele.

Seisuga november 2021 moodustavad **teadusraamatukogudes** põhiteenuseid osutavatest spetsialistidest üle **55-aastased 52,5%**

Üle 55-aastaseid töötajaid on:

- Tallinna Ülikool (TLÜAR) Akadeemilises Raamatukogus 58,7%
- Tartu Ülikooli (TÜ) Raamatukogus 56,6%
- TalTech Raamatukogus 53,5 %
- Eesti Rahvusraamatukogus (RaRa) 41,2%

Rahvaraamatukogude võrgustikus, mis koosneb 520 raamatukogust töötab 2019.a. andmetel 1200 spetsialisti. **Neist üle 55-aastaseid on 54%.**

Seega on ka raamatukogudes märkimisväärne vajadus erialaspetsialistide järele (vt Lisa 1 Eesti rahva- ja teadusraamatukogudes töötavate erialaspetsialistide vanuseline struktuur).

3 Infoteaduste-alane koolitussituatsioon Eestis

Kõrghariduses kuuluvad infoteaduse valdkonna õppekavad ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi (ÕKG) Raamatukogunduse, teabelevi, arhiivinduse õppekavarühma. Infoteaduse valdkonna kõrghariduse õppekavadest toimus vastuvõtt 2020/21. õppeaastal 1 rakenduskõrghariduse, 1 bakalaureuse-, 1 magistri- ja 1 doktoriõppekaval.

Infoteaduse-alast kõrgharidust pakkuvaid õppeasutusi on Eestis kaks: Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikool. **Tallinna Ülikoolis pakutakse infoteaduse-alast kõrgharidust kolmel õppekaval kõrghariduse kõigi astmetel: infoteadus (bakalaureuseõpe), infoteadus (magistriõpe) ja Infoühiskonna tehnoloogiate doktoriõppekaval.** Tartu Ülikoolis pakutakse kõrgharidust ühel õppekaval rakenduskõrghariduse tasemel: infokorraldus (rakenduskõrgharidusõpe).

Eestis pakutava kutse- ja kõrghariduse kvaliteedi hindamist korraldab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA). Kõrghariduses toimus ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi kvaliteedi hindamine 2017. aasta aprillis. EKKA otsusega (29.09.2017)⁷ ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi hindamisel otsustas hindamiskoogu, et järgmine hindamine selles õppekavagrupis toimub seitsme aasta pärast ehk 2024. aastal. **Rahvusvahelise õppekavade hindamiskomisjoni hinnangul infoteaduse valdkonnas kahe ülikooli vahel dubleerimist ei täheldatud**⁸. Tõsteti esile Tallinna Ülikooli teaduspõhist lähenemisviisi infoteaduse õpetamisel samal ajal kui Tartu Ülikoolis domineeris praktiline suunitlus ja nappis infoteaduslikku kompetentsi. Hindamiskomisjon esitas aastal 2017 atesteerimisotsuses Tartu Ülikooli Infokorralduse õppekavale kõrvaltingimuse, mis sedastas, et Infokorralduse rakenduskõrghariduse õppekaval on selge puudus korraldest infoteaduse taustaga õppejõududest. Aastal 2020 otsustas hindamiskomisjon, et kõrvaltingimuse seadmise aluseks olnud puudus ei ole kõrvaldatud piisaval määral (hindamiskomisjon rõhutas, et infokorralduse õppekava jaoks peab olema

⁷ Decision Regarding Assessment of the Journalism and Information Study Programme Group Tallinn University 29/09/2017. https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/TLU_Journalism_SPG_decision.pdf

⁸ EKKA (2017). Assessment Report. Journalism and Information. University of Tartu. Tallinn University. https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/Evaluation_report_Information_Journalism_FINAL_2016.pdf

ka infoteaduste alase kvalifikatsiooniga akadeemiline personal ning et endiselt on soovitatav kavandada meetmed infoteaduste akadeemilise profiili ja edasiste tegevuste tugevdamiseks). Eelnevast tulenevalt kehtestati 27.04.2020 varasema otsuse juurde uus kõrvaltingimus⁹: Tartu Ülikoolis ei ole infoteaduste alase doktorikraadiga akadeemiliste töötajate arv ja infoteaduste alase teadustöö maht piisav selleks, et tagada õppetöö kvaliteet ja õpiväljundite saavutamine infokorralduse rakenduskõrghariduse õppekaval. Tartu Ülikoolile on kehtestatud tähtaeg (27.04.2022) aruande esitamiseks uue kõrvaltingimuse täitmise kohta.

Tallinna Ülikooli infoteaduste akadeemiline suund hõlmab õppe-, teadus- ja arendustegevust info- ja teadusjuhtimise, infokäitumise, infopädevuste, digitaalaramatukogunduse, digitaalse kultuuripärandi, elektroonilise kirjastamise ning elektroonilise andme-, info-, dokumendi- ja arhiivihalduse valdkonnas. Tegevussuuna **missiooniks** on toetada Eesti jätkusuutlikku arengut infotegevuse valdkonnas erialaspetsialistide ja teadlaste ettevalmistamise, teadustöö ja selle tulemuste rakendamise, ühiskondliku mõttevahetuse ja akadeemilise partnerluse edendamise kaudu.

4 Infoteaduste õppekavade arendus

Infoteaduste eriala õppekavade arendamine TLÜ infoteaduste akadeemilises suunas on pidev protsess, mille eesmärk on pidevalt täiustada õppekava ning selle rakendamist. Õppekavad peavad seejuures olema kooskõlas riiklike õigusaktidega, riigisiseste erialaga seotud kutsestandarditega, erialakoolituse rahvusvaheliste standardite, raamatukogunduse ja infosektori arengusuundadega ning õppekava reguleerivate dokumentidega Tallinna Ülikoolis.

DTI infoteaduste akadeemiline suuna bakalaureuse- ja magistriõppekavade arendamine lähtub järgmistest dokumentidest ja analüüsides:

- Euroopa Liidu arengustrateegiad ja strateegilised dokumendid (nt [Euroopa digiühiskonna strateegia \(2020\)](#), [Euroopa kvalifikatsiooniraamistik \(2008\)](#), [Euroopa kvalifikatsioonide raamistik elukestvaks õppeks \(2008\)](#));
- Eesti riiklikud arengustrateegiad, standardid ja strateegilised dokumendid ([Strateegia Eesti 2035 \(2021\)](#), [Eesti digiühiskond 2030 \(2021\)](#), [Kultuuri arengukava 2021-2030 \(2021\)](#), [Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 \(2021\)](#), [Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035](#), [Kõrgharidusseadus \(2019\)](#), [Kõrgharidusstandard \(2019\)](#));
- Rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide arengustrateegiad jt strateegilised dokumendid (nt [IFLA Guidelines for Professional Library and Information Science \(LIS\) Education Programmes \(2021\)](#); [CILIP Professional Knowledge and Skills Base \(PKSB\) \(2021\)](#); [ALISE Research Taxonomy \(2016\)](#); [ALIA Foundation Knowledge, Skills and Attributes relevant to Information Professionals working in Archives, Libraries and Records Management \(2020\)](#); [Research Libraries Powering Sustainable Knowledge in the Digital Age: LIBER Europe Strategy 2018-2022 \(2017\)](#));
- Õppekava reguleerivad dokumendid Tallinna Ülikoolis (nt [Tallinna Ülikooli seadus \(2019\)](#), [TLÜ Õppekava statuut](#), [TLÜ Õppekorralduse eeskiri \(ÕKE\)](#));

⁹ EKK (2020). Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi kõrvaltingimuse täitmise otsus. 27.04.2020
https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/UT_infolevi_korvaltingimus_otsus.pdf

- Kutsestandardid: [Raamatukoguhoidja, tase 6](#); [Raamatukoguhoidja, tase 7](#); [Raamatukoguhoidja, tase 8](#); [Teabehalduse korraldaja, tase 6](#); [Juhiabi, tase 6](#); [Arhivaar, tase 6](#); [Karjäärispetsialist, tase 6](#); [Karjäärispetsialist, tase 7](#);
- Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) hinnangud infoteaduse õppekavadele: EKKA (2017). *Assessment Report. Journalism and Information. University of Tartu. Tallinn University.* https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/Evaluation_report_Information_Journalism_FINAL_2016.pdf;
- SA Kutsekoda OSKA tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele: Mets, U., Viia, A. (2019). *Tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele – kultuur ja loometegevus: etenduskunstid, käsitöö, museoloogia, muusika, raamatukogundus, sport. Uuringuaruanne.* Tallinn: SA Kutsekoda <https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/10/OSKA-Kultuur-ja-loometegevus-I-osa-uuringuaruanne-2019-06.04.20.pdf>;
- Eesti infoteaduse alaste õppekava analüüs: [TÜ Infokorralduse rakenduskõrghariduse õppekava](#);
- Teiste riikide infoteaduste õppekavade analüüs ja võrdlus DTI infoteaduse õppekavadega (*Information School, University of Sheffield, UK; Department of Library and Information Science, City University of London, UK; Department of Information Studies, Aberystwyth University, UK; Department of Library and Information Science, University of Tampere; The Swedish School of Library and Information Science, University of Borås, Sweden; Department of Information Science & Media Studies, University of Bergen; Norway; Department of Information Science, Bar-Ilan University, Israel; School of Communication and Information, Rutgers University, USA; Department of Information & Library Science, Indiana University, USA; University of North Carolina (Chapel Hill), School of Information and Library Science, USA; Berkeley, University of California, School of Information, USA; University of Illinois Urbana-Champaign, School of Information Sciences, USA; Syracuse University, School of Information Studies, USA; Long Island University, University Palmer School of Library and Information Science, USA; McGill University, Montreal, School of Information Studies, Canada jt*);
- Üliõpilaste küsitlused: TLÜ tagasiside küsitlus, infoteaduste akadeemilise suuna iga-aastased diagnostilised küsitlused ja tagasiside küsitlused, tagasisideküsitlused ainekursustes, refleksioonid;
- Vilistlasuuringud: Niit, M. (2012). *Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituudi infoteaduse eriala vilistlaste uuring: Magistritöö.* Tallinn: Tallinna Ülikool; Saartson, N. (2019). *Tallinna Ülikooli infoteaduse eriala vilistlaste uuring (2012–2018): Magistritöö.* Tallinn: Tallinna Ülikool;
- Iga-aastaste analüüside läbiviimine õppekava arenduseks (esitatakse DTI Õppekolleegiumile);
- Teadusuuringud.

Õppekavade arendustööd toetavad infoteaduste akadeemilise suuna õppekavade nõukogu ja DTI õppekolleegium:

- Infoteaduste õppekavade nõukogu, mille koosseisu kuuluvad kõrge professionaalsusega erialaspetsialistid, tööandjate esindajad, üliõpilaste ja vilistlaste esindajad, esindajad Kultuuriministeeriumist; Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingust, Eesti Rahvusraamatukogust, teadusraamatukogudest, rahvaraamatukogudest, riigiametitest, erasektorist, DTI õppejuht, infoteaduste akadeemilise suuna juht, õppekavade kuraatorid ja õppejõudude esindajad, bakalaureuse- ja magistriõppekavadel õppivad üliõpilased, vilistlased, nõustab õppekavade arengut.

- DTI õppekolleegium, mille koosseisu kuuluvad DTI direktor ja õppejuht, akadeemiliste suundade juhid, õppekavade kuraatorid, vastutab akadeemilise üksuse süsteemse ja järjepideva õppekavaarenduse eest, mis lähtub teadusvaldkonna uuematest arengutest, rahvusvahelisest praktikast ja tööturu vajadustest, õppekava huvigruppide tagasisidest, saadud ettepanekute analüüsist ja kehtivatest õigusaktidest.

4.1. Projektid, mis toetavad õppekava arengut

Õppekavaarendust on toetanud paljud rahvusvahelised projektid, mille raames on katsetatud innovaatilisi õppimis- ja õpetamismeetodeid ning neid erinevates kursustes ka testitud ja rakendatud (nt tehnoloogiapõhine õpe (sh digiõpe, distantstõpe, paindõpe, põimõpe), avatud haridusressursid, avatud digitaalsed õpimärgid, personaalsed õpirajad, õpianalüütika, ümberpööratud õpe, agiilsed metodoloogiad jt).

Näiteks alustati katsetusi veebipõhise õppega infoteaduses 1995. aastal kui käivitus kaugkoolituse pilootprojekt kooliraamatukoguhoidjatele. Koolitust viisid läbi infoteaduste osakonna õppejõud Aira Lepik, Elviine Uverskaja ja Sirje Virkus. Kursuselt saadud positiivne tagasiside innustas veebipõhise õppega jätkama ning edasised rakendused on jätkunud mitmete Euroopa projektide raames. Tänapäevaks on infoteaduste akadeemilise suuna kõik kursused valdava e-õppe toega ja Covid-19 tingimustes sujuv üleminek veebipõhisele õppele on olnud probleemideta.

Kasutatav pedagoogiline lähenemisviis toetab erinevate tehnoloogiate ja meedia kasutamist sisu edastamiseks ning õppijate toetamiseks. Kõik õppetöös vajalikud materjalid on veebipõhiselt kättesaadavad. Täiendavalt pakutakse algajatele ja edasijõudnutele materjale, mis aitavad nende oskusi vastavalt olemasolevate teadmiste tasemele edasi arendada.

Lisaks on õppejõud koostanud üle 30 avatud õpiressurssidena veebis kättesaadavat ainespetsiifilist õpiobjekti, mis annavad üliõpilastele võimaluse töötada kursuse peamiste aspektidega neile sobivas tempos ja uurida interaktiivset õppematerjali ajast ja kohast sõltumata. Samuti annavad need õppejõule võimaluse viia kontaktkohtumisi läbi uudsel ja väljakutseid pakuval viisil (nt arutelud ja probleemipõhised ülesanded, ümberpööratud klassiruum, personaalsed õpirajad) ning keskenduda õppeprotsessis vajalikele aspektidele.

Paljudel infoteaduse eriala üliõpilastel on pered ja nad töötavad infosektori väga erinevates valdkondades ning neil on väga mitmekesine taust, haridus, vanus ja kogemused. Seetõttu on vajalik varajane sekkumine ettetulevate takistuste, eelistatud õpetamis- ja õppismeetodite ning meedia väljaselgitamiseks, et kohandada õppekava vastavaks õppijate vajadustele. Alates 2007. aastast on infoteaduse õppekavades kasutatud diagnostilist küsitlust, et välja selgitada esmakursuslaste eelnevad teadmised, oskused ja eelistused. Diagnostiliste küsitlus hõlmab nii kvalitatiivsete kui ka kvantitatiivsete andmete kogumist ning koosneb viiest osast: (i) taustteave, (ii) kursuse sisu, (iii) õppimis- ja õpetamisprotsess, (iv) tehniline tugi ja oskused ning (v) meediaeelistused.

Diagnostiline küsitlus (Lisa 6) on kasulik vahend õppekava täiustamisel ja on võimaldanud kohandada ainekursusi vastavalt üliõpilaste vajadustele ja parandada õpikogemuse kvaliteeti. Erinevate aastate sisseastujate kohta kogutud andmed näitavad selgelt, et üliõpilaste eelnevad teadmised, oskused ja eelistused on aastate lõikes väga erinevad ning õppekava arenduses ei saa kasutada homogeenset lähenemisviisi. Seega on õppekava pidev täiustamine ja paindlikkus kursuste läbiviimisel ning meetodite järjepidev hindamine äärmiselt olulised.

Käesoleval ajal toetab õppekavaarendust neli projekti, milles infoteaduste akadeemiline suund on projekti koordinaator või projektipartner :

- 2021-2024: *HYBOT: Enhancing hybrid teaching in higher education through chatbots*. Erasmus+ (projektipartner). Projekti eesmärgiks on välja töötada strateegiad ja meetodid vestlusrobotite kasutamiseks hübriidõppes.
- 2021-2024: *DITECH: Developing and Implementing Technology-Enhanced Teaching and Learning at Georgian HEIs*. Erasmus+ (projekti koordinaator). Projekti eesmärk on tõsta Gruusia kõrgkoolide kõrghariduse kvaliteeti tehnoloogiapõhise õppemeetodite arendamise ja kasutuselevõtu kaudu. Seega on infoteaduste akadeemiline suund koos Kaunase Tehnoloogiaülikooli ja Corki Ülikooliga ekspertideks parendamiseks Gruusia kõrgkoolide kõrghariduse kvaliteeti tehnoloogiapõhise õpetamise valdkonnas.
- 2020-2023: *TEACH4EDU4: Accelerating the transition towards Edu 4.0 in HEIs*. Erasmus+ (projekti partner). Projekti eesmärk on vastata Tööstus 4.0 vajadustele strateegilise partnerlusega, mis arendab visiooni ja lahendusi selle kohta, kuidas kiirendada üleminekut kõrgkoolides haridusele 4.0, kus inimesed ja tehnoloogiad on ühildatud eesmärgiga võimaldada 21. sajandil vajalike oskuste, pädevuste ja teadmiste saavutamist.
- 2020-2022: *MIL: Medical Information Literacy*. Erasmus+ (projekti partner). Projekti eesmärk on arendada välja metoodika ja õppematerjalid (e-raamat, e-kursus) meditsiiniinfokirjaoskuse arendamiseks.

5 Õppekavade analüüs

5.1 Õppekavade rahvusvaheline hinnang

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA) otsusega (29.09.2017)¹⁰ ajakirjanduse ja infolevi õppekavagrupi hindamisel otsustas hindamislõukogu, et järgmine hindamine selles õppekavagrupis toimub seitsme aasta pärast ehk 2024. aastal.

Infoteaduse (bakalaureuse- ja magistriõpe) õppekavade tasandil on **tugevustena** otsuses välja toodud:

- õppekavadel on heas tasakaalus teoreetiline ja praktiline õpe;
- toimivad head suhted tööandjatega;
- toimub suurepärane koostöö eriala praktikutega;
- õppekavad on teaduspõhised ning kajastavad uurimissuundade uusimaid trende;
- õppekavade tugevuseks on nende interdistsiplinaarsus ja koostöö teiste kõrgkoolidega;
- praktika on hästi korraldatud;
- enne õpingute algust koostatakse iga üliõpilase kohta individuaalne profiil, mis kajastab tema eelmisi õpinguid ja teadmisi (diagnostiline analüüs);
- sisseastumiskonkurss infoteaduse õppekavadele on tihe;
- vilistlased on tööturul konkurentsivõimelised.

Lisaks märgiti, et õppekavadel on tugev rahvusvaheline suunitlus, lõpetajatel on hea ettevalmistus õpingute jätkamiseks välisülikoolides ning et õppejõud on kogenud ja pühendunud ning neid peetakse Eestis oma eriala arvamusiidriteks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused sisaldavad vaid seisukohta, et soovitav on leida lisarahastust õppe- ja teadustööks ja õppejõudude arendamiseks, et aidata seeläbi kaasa

¹⁰ Decision Regarding Assessment of the Journalism and Information Study Programme Group Tallinn University 29/09/2017. https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/TLU_Journalism_SPG_decision.pdf

ka õppekavaarendusele ning bakalaureusekava lõpetajaid soovitati motiveerida jätkama õpinguid infoteaduse magistrikaval ning õppekavade iseloomust lähtuvalt peeti oluliseks tagada, et eraldatakse piisavalt rahalisi vahendeid digitaalsete õppevahendite pidevaks ajakohastamiseks.

5.2.Võrdlus kutsestandarditega

Infoteaduse **bakalaureuseõppekava** võrdlusel kutsestandarditega uuriti kõigepealt Raamatukoguhoidja kutsestandardit, tase 6 ja 7 (kehtivad kuni 21.11.2022) ning täiendavalt võrreldi seda ka Teabehalduse korraldaja, tase 6 (kehtib kuni 25.06.2024), Juhiabi, tase 6 (kehtib kuni 09.05.2022) ja Arhivaar, tase 6 (kehtib kuni 27.11.2022) kutsestandarditega.

Võrdlusanalüüsi tulemusel võib sedastada järgmisi suundumusi:

- Infoteaduse bakalaureuseõppekava katab kogu standardites Raamatukoguhoidja, tase 6 sätestatud kohustuslike ja kutset läbivate kompetentside osad ning teatud valdkondi ka Raamatukoguhoidja, tase 7 kutsestandardist.
- Analüüsides infoteaduse bakalaureuseõppekava võrdluses Teabehalduse korraldaja, tase 6 võib tõdeda, et mitmeid selle kohustuslike kompetentside (teabehalduse põhimõtete rakendamine teenuste halduses ja teabehalduse korraldamine) raamesse kuuluvad aspektid (infoarhitektuuri toimimise põhimõtted; teabehalduse põhimõtted; andmetöötuse alused ja viisid; teabehalduse põhimõtted, teabe liigitusskeem, juurdepääs teabele, riskianalüüsi koostamise põhimõtted jt.) leiavad käsitlemist õppekava kohustuslikes ainetes (nt INT6083.DT Digitaalse informatsiooni ja andmete säilitamine, INT6011.DT Infoteenindus, INT6084.DT Organisatsiooni andmehaldus ja teabeprotsessid, INT6044. DT Sissejuhatus infoarhitektuuri, IFI6013. DT Andmebaaside projekteerimine, IFI6068.DT Sissejuhatus infosüsteemidesse), aga samuti valikainetes nagu INT6087.DT Info-, andme- ja dokumendihalduse alused, INT6087.DT Info-, andme- ja dokumendihalduse alused, INT6086.DT Info- ja andmehaldus ning infoühiskonna teenused, INT6089.DT Äriinformatsiooni andmed ja allikad, INT6050.DT Infoettevõtluse alused.
- Infoteaduse bakalaureuseõppekava katab osaliselt ka pädevusi, mis sisalduvad Juhiabi kutsestandardis, tase 6, eelkõige dokumendihaldust, millele keskenduvad valikained INT6086. DT Info- ja andmehaldus ning infoühiskonna teenused, INT6087.DT Info-, andme- ja dokumendihalduse alused. Organisatsiooni töö- ja suhtekorraldusega seotud pädevused sisalduvad õppeainetes INT6084.DT Organisatsiooni andmehaldus ja teabeprotsessid, INT6083.DT Digitaalse informatsiooni ja andmete säilitamine.
- Ka Arhivaari kutsestandardis, tase 6 kompetentsivaldkondi (nt dokumentide liigitamine ja haldamine, arhiveerimine, arhiivide kasutamine) käsitletakse mitmetes ainekursustes, nt INT6087.DT Info-, andme- ja dokumendihalduse alused, INT6006.DT Indekseerimine ja sisu analüüs, INT6076.DT Metaandmete loomine ja haldamine, INT6077.DT Mäluasutuste infosüsteemid, INT6083.DT Digitaalse informatsiooni ja andmete säilitamine.

Võrdlus kutsestandarditega on esitatud Lisas 4.

Infoteaduse **magistriõppekava** võrdluseks kutsestandarditega ei piiratud vaid Raamatukoguhoidja, tase 7 ja 8 (kehtivad kuni 21.11.2022) standarditega, vaid võrreldi seda ka Teabehalduse korraldaja, tase 6 (kehtib kuni 26.05.2024), Arhivaar, tase 6 (kehtib kuni 27.11.2022), Juhiabi, tase 6 (kehtib kuni 09.05.2022) kutsestandarditega ning Karjäärispetsialist, tase 6,7 (kehtib kuni 14.11.2022) valitava tööosaga Karjääriinfo vahendamine. Kuigi tavapäraselt seostatakse magistritaseme õpet kutsestandardi

tasemega 7, on järgnevas analüüsis käsitletud ka tasemete 6 (teabehalduse korraldaja, arhivaar, juhiabi, karjääripetsialist) ja 8 (raamatukoguhoidja) kutsestandardis sätestatud kompetentside saavutamist, sest kompetentsidele vastavus on analüüsitavas õppekavas pigem edasijõudnud ja/või eksperdi tasemel.

Võrdlusanalüüsi tulemusel võib sedastada järgmisi suundumusi:

- Infoteaduse magistriõppekava katab kogu standardis Raamatukoguhoidja, tase 7 ja teatud valdkondi ka Raamatukoguhoidja, tase 8 sätestatud kohustuslike kompetentside ja läbivate kompetentside osas. Lisaks on õppekavas aineid, mis võimaldavad saavutada õpiväljundeid seoses info- ja teadmusjuhtimise teooriate ja arengusuundadega, elektroonilise kirjastamise protsessidega, andmekasutusega seotud poliitikate ning andmete haldamise põhimõtetega (nt INT7153.DT Info- ja teadmusjuhtimise teooriad ja praktikad, INT7126.DT Elektroonilise kirjastamise protsessid, INT7169.DT Sissejuhatus andmetesse: ava-, suur- ja linkandmed);
- Analüüsides infoteaduse magistriõppekava võrdluses Teabehalduse korraldaja, tase 6 kutsestandardiga, on mitmed õppekava kohustuslikud ained suhestatavad nimetatud standardis sätestatud kohustuslike kompetentsidega (nt INT7161.DT Infoarhitektuur ja -disain, INT7167.DT Andme- ja infoanalüüsi teenused organisatsioonis);
- Võrreldes infoteaduse magistriõppekava standardiga Arhivaar, tase 6 on sätestatud kompetentsid saavutatavad nii õppekava kohustuslike ainetega (nt INT7163.DT Digitaalne säilitamine ja teabehaldus; INT7166.DT Andme-, info- ja dokumendihaldussüsteemid) kui ka valikainetega (nt INT7160.DT Digitaalraamatukogu haldamine ja tehnoloogiad);
- Analüüsides infoteaduse magistriõppekava võrdluses Juhiabi, tase 6 kutsestandardiga on selles sätestatud kompetentsid samuti saavutatavad nii õppekava kohustuslike kui ka valikainetega (nt INT7166.DT Andme-, info- ja dokumendihaldussüsteemid, INT7161.DT Infoarhitektuur ja disain, INT7155.DT Infootsing: strateegiad ja meetodid);
- Kutsestandardis Karjääripetsialist, tase 6,7 valitavas tööosas Karjääriinfo vahendamine sätestatud kompetentsid saavutatavad mitmete ainetega infoteaduse magistriõppekavas – nt, INT7097.DT Infokäitumise ja -otsingu teooriad; INT7155.DT Infootsing: strateegiad ja meetodid; INT7167.DT Andme- ja infoanalüüsi teenused organisatsioonis; INT7117.DT Digitaalraamatukogu teenused ja kasutajad.

Võrdlus kutsestandarditega on esitatud Lisas 5.

5.3 Võrdlus maailmakogemusega

Raamatukogu- ja infoteaduse hariduse edendamine on kujunenud mitme rahvusvahelise erialaühenduse oluliseks tegevusvaldkonnaks ja nende struktuuris on otseselt koolituse ja täienduskoolitusega tegelevaid sektiioone, komiteesid, ümarlaudu või spetsiaalseid huvigruppe. Käesoleva analüüsi läbiviimisel keskenduti viie peamise organisatsiooni-arvamusliidri strateegiliste dokumentide analüüsile:

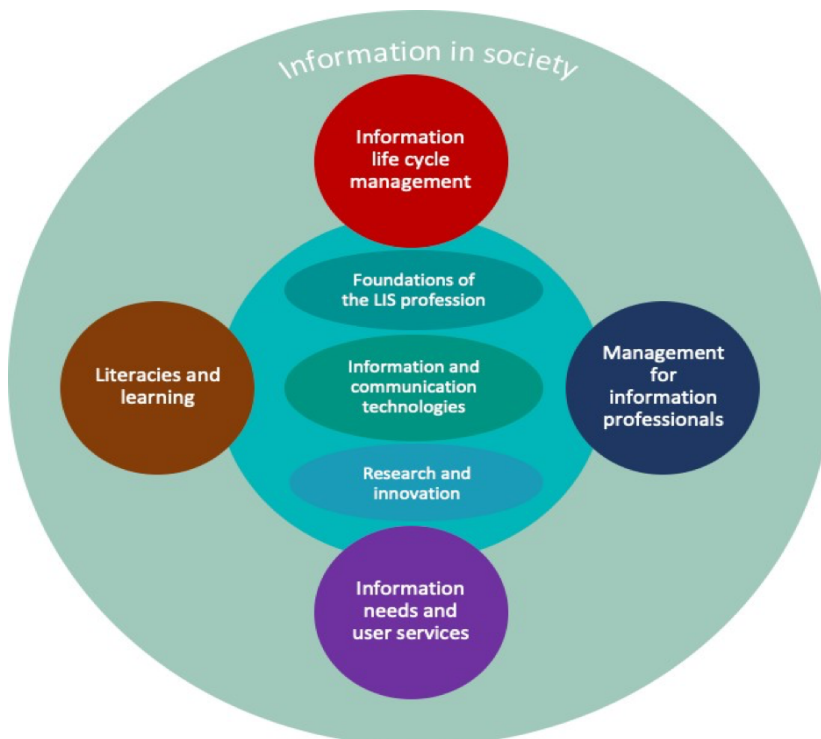
- Rahvusvaheline Raamatukoguühingute ja –institutsioonide Liit (*International Federation of Library Associations and Institutions/IFLA*);
- Raamatukogu- ja Infospetsialistide Instituut (*Chartered Institute of Library and Information Professionals/CILIP*) Ühendkuningriigis;
- Raamatukogu- ja Infoteadusalase Hariduse Ühendus (*Association for Library and Information Science Education/ALISE*) Ameerika Ühendriikides;

- Austraalia Raamatukogu- ja Informatsiooniühendus (*Australian Library and Information Association/ALIA*) Austraalias;
- Euroopa Teadusraamatukogude Ühendus (*Association of European Research Libraries/LIBER*).

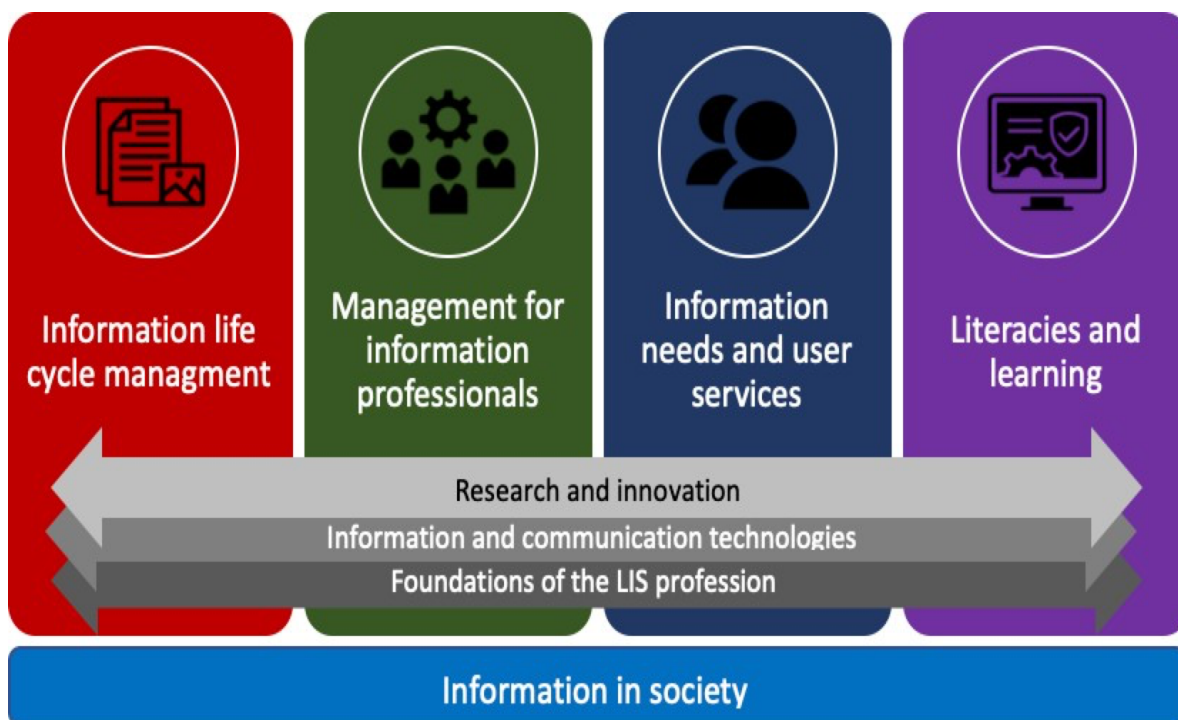
Eelnimetatud organisatsioonid peavad oluliseks raamatukogu- ja infospetsialiste ette valmistada teadusraamatukogudele, rahvaraamatukogudele, kooliraamatukogudele, tervise- ja sotsiaalhoolduse asutustele ning vanglatele, muuseumidele, arhiividele, valitsusasutustele, eri tüüpi organisatsioonidele ning elukestva õppe toetamiseks.

Kõige tähelepanuväärsemalt on juhendmaterjalide väljatöötamisega tegelenud IFLA, kes on tegelenud raamatukogu- ja infoteaduse hariduse standardite arendamisega alates 1970ndatest aastatest. 2012. a kiitis IFLA kutsekomitee heaks dokumendi „Raamatukogu- ja infoharidusalaste programmide koostamise juhend“ (*Guidelines for Professional Library/Information Educational Programs*). Seda juhendit on järgnevatel aastatel täiendatud, viimane versioon on aastast 2021 (<https://lisedu.files.wordpress.com/2021/02/lisepguidelines-consult-draft.pdf>). Lisaks koostasid 2013. a IFLA spetsialistid nn arenguülevaate (*IFLA Trend Report*) ülemaailmses infokeskkonnas toimuvatest või peatselt toimuma hakkavatest muutustest, mis raamatukogusid mõjutavad, mille viimane versioon ilmus aastal 2019.

IFLA juhendmaterjal (2021) peegeldab muutusi infokeskkonnas ja arvestab 21. sajandi raamatukogu- ja infotöötaja koolitusvajadustega. Juhiste aluseks on kaheksa põhiteadmiste valdkonda, mis sõnastavad õppekavas aluse edasiste pädevuste arendamiseks. Kõik kaheksa põhiteadmiste valdkonda on nimetatud lühikese kirjeldava fraasiga ja seejärel selgitatakse nende ulatust ja nüansse: 1) Informatsioon ühiskonnas; 2) Raamatukogu- ja infospetsialisti elukutse alused; 3) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad; 4) Teadusuuringud ja innovatsioon; 5) Informatsiooni elutsükli juhtimine; 6) Juhtimine infospetsialistidele; 7) Infovajadused ja kasutajateenused; 8) Kirjaoskus ja õppimine (vt Joonis 3, 4)

Joonis 3: IFLA kaheksa põhiteadmiste valdkonda

Joonis 4: IFLA kaheksa põhiteadmiste valdkonda

Juhendmaterjalis on välja toodud **põhilised sisukomponendid, mida raamatukogu- ja infoteaduse õppekava peaks sisaldama:**

- 1) infokeskkond, infoühiskonna sotsiaalne mõju, infopoliitika ja -eetika, valdkonna arengulugu;
- 2) informatsiooni loomine, kommunikatsioon ja infokasutus;
- 3) infovajaduste hindamine ja nende rahuldamise teenuste kavandamine;
- 4) informatsiooni edastamisprotsess;
- 5) inforessursside juhtimine, mis sisaldab erineval kujul ja formaadis oleva informatsiooni korraldust, töötlemist, otsingut, säilitamist ja kaitset;
- 6) informatsiooniuringud, analüüs ja tõlgendamine;
- 7) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamine kõikides raamatukogu- ja infotoodetes ja -teenustes;
- 8) teadmusjuhtimine;
- 9) infoasutuste juhtimine;
- 10) informatsiooni ja raamatukogu kasutamise kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine.

Infoühiskond, infokeskkond, infopoliitika ja -eetika ning kasutajauuringud kuuluvad kontseptuaalsete teadmiste hulka ning peaksid eelkõige aluseks võtma võimet rakendada uurimismetodoloogiat. Ka kasutajauuringute olulisust õppekavade arendamisel on rõhutatud juhendis.

CILIP on raamatukoguhoidjate, infospetsialistide ja teadmusjuhtide kutseorganisatsioon Ühendkuningriigis. Viimasel kümnendil on CILIP järjepidevalt kaardistanud infoprofessionaalidele vajalikke pädevusi, mis jagunevad eriala- ja üldoskusteks. 2021. a augustis tutvustas CILIP professionaalsete teadmiste ja oskuste veebipõhise tööriista uut, põhjalikult muudetud ja uuendatud versiooni nn. *CILIP Professional Knowledge and Skills Base (PKSB)*, mis on teabe, teadmiste, raamatukogu- ja andmevaldkonna kutsealade oskuste standard (vt Joonis 5). See on välja töötatud konsulteerides tööandjate, praktikute, sektori ekspertide ja õppeteenuste pakkujatega ning seda tunnustatakse kui

infospetsialistide koolituse ja oskuste arendamise alust, mida erialakogukond nimetab PKSB-ks.

Erialaoskused hõlmavad info- ja teadmusjuhtimist, andme-, info- ja dokumendihaldust ning arhiveerimist, kogude kujundamist ja arendamist, informatsiooni ja teadmiste kasutamist ning rakendamist, teadustöö oskusi ning kirjaoskusi ja õppimist. Üldoskused on seotud strateegilise planeerimisega ja juhtimisega, eestvedamisega ja teavitamisega, isikliku tõhususe ja mõjutamisega, kliendikesksuse, teenusedisainiga ja turundusega ning tehnoloogia ja kommunikatsiooniga. Professionaalsed teadmised ja oskused ning üldoskused on seotud laia raamatukogude, andmete, informatsiooni ja teadmiste haldamise sektori ning organisatsiooni info- ja teadmusjuhtimise konteksti. Eetika ja väärtused on asetatud diagrammi keskmesse, kuna need on infoprofessionaalide töö aluseks. Samuti on välja toodud hoiakud ja käitumine, mida kõigilt infosektori töötajatelt oodatakse. CILIP rõhutab, et raamatukogu, arhiivi, dokumendi, info ja teadmiste spetsialistid omandavad üha uusi ülesandeid ettevõtluses, tööstuses, valitsusasutistes ja kolmandas sektoris.

Joonis 5: Infospetsialistidele vajalikud pädevusvaldkonnad

ALISE on koostanud raamatukogu- ja infoteaduse uurimisvaldkondade taksonoomia (2016) (<https://www.alise.org/research-taxonomy>), millega raamatukogu- ja infoprofessionaalid tegelevad:

- 1) **Andmete juhtimine** (*data management*), mis sisaldab autoriõigusega, andme- ja infohaldusega, infopoliitikaga, informatsiooni privaatsuse ja turvalisusega, intellektuaalomandi, dokumendi-, info- ja teadmusjuhtimise ning riskijuhtimisega seotud teemasid.

- 2) **Andmeteadus** (*data science*), mis sisaldab altmeetria, bibliomeetria, suurandmete, pilvandmetöötluse, andmekaeve, andmete visualiseerimise, andmete ladustamise, informeetria, masinõppe, keeletöötluse ja veebimeetriaga seotud teemasid.
- 3) **Inimese-arvuti interaktsioon ja disain** (*human-computer interaction and design*), mis sisaldab tehisintellekti, arvutipõhise koostöö, masinõppe, mobiilsüsteemide, kasutajaliidese, virtuaalreaalsuse ja lausandmetöötlusega seotud teemasid.
- 4) **Infokorraldus ja –otsing** (*information organization and retrieval*), mis sisaldab refereerimise, arhiivitöö korralduse, klassifitseerimise, kataloogimise, infootsingu, indekseerimise, interaktiivse ja multimeediainfootsingu, taksonoomiate, ontoloogiate, semantilise veebi ja märgendamisega seotud teemasid.
- 5) **Infopraktikad** (*information practices*), mis sisaldab tsensuuri, koolituse, infokirjaoskuse, infovajaduse, info hankimise ja kasutamise, intellektuaalse vabaduse, trükikultuuri, lugemise ja lugemispraktikate, viitamise, teaduskommunikatsiooni ja eri sihtgruppide vajadustega seotud teemasid.
- 6) **Infoprofessionaalide haridus** (*education of information professionals*), mis sisaldab akrediteerimise, administreerimise, täiendõppe, õppekavade arendamise, haridusprogrammide ja koolituse, e-õppe, pedagoogika, uurimismeetodite, standardite, üliõpilaste ja õppejõududega seotud teemasid.
- 7) **Infoteenused** (*information services*), mis keskenduvad teadusraamatukogudele, kooliramatukogudele, erialaraamatukogudele, arhiividele, lastele ja noortele suunatud teenustele, kogude kujundamisele, kogukonna kaasatusele ja teenustele, digitaalhumanitaariale, kolmandale maailmale suunatud teenustele, muuseumidele, rahvaraamatukogudele, kirjastustegevusele ning lugejate nõustamisteenustele.
- 8) **Infotehnoloogiad** (*information technologies*), mis keskenduvad andmebaasisüsteemidele, andmehõivesüsteemidele, infosüsteemide modelleerimisele, automatiseeritud raamatukogusüsteemidele, vabavarale, sotsiaalsele tarkvarale ning sotsiaalmeediale.
- 9) **Sotsiaalkultuurilised perspektiivid** (*sociocultural perspectives*), mis keskenduvad kriitilisele raamatukogundusele, infoõigusele, infoühiskonna majanduspoliitikale, sotsiaalsele õiglusele ja informatsiooni sotsioloogiale.

ALIA skoop kattub IFLA, CILIPi ja ALISE poolt kaardistatud õppe- ja teadustegevuse valdkondadega. ALIA „Arhiivide, raamatukogude ja dokumendihalduse infospetsialistide teadmised, oskused ja iseloomulikud jooned“ (*Foundational Knowledge, Skills and Attributes for Information Professionals Working in Archives, Libraries and Record Management*) (2020) määratleb teadmised ja oskused, mida vajavad infoprofessionaalid töötamaks raamatukogudes ja arhiivides ning dokumendihalduses viie ulatusliku valdkonnana:

- Infokeskkonna laiema konteksti tundmine;
- Infoarhitektuuri, -korralduse ja -juurdepääsu eesmärgid ja iseloomulikud omadused;
- Infohaldusega seotud protsessid ja praktikad;
- Infoallikad, -teenused ja –tooted;
- Üldised tööalast konkurentsivõimet tagavad oskused.

Euroopa teadusraamatukogude erialaorganisatsiooni LIBER strateegia aastateks 2018–2022 tähtsustab raamatukogu- ja infospetsialistide rolli teaduskirjanduse kirjastamisel ja repositooriumite loomisel, digitaalse keskkonna õiguslike ja eetiliste aspektide haldamisel, kultuuripärandiga seotud teenuste arendamisel, avatud juurdepääsu tagamisel, teadusmeetrikal ning teadusandmete haldamisel. Keskkel kohal on samuti laialdase juurdepääsu tagamine teadusinfole pilveteenustele ja linkandmetele tuginedes.

Lisaks on terve rida spetsialiseerunud erialaorganisatsioone, mis on välja andnud spetsiifilisi juhendeid teatud valdkonna infospetsialistide koolitamiseks (nt *American Association of Law*

Libraries (AALL) Guidelines for Graduate Programs in Law Librarianship; American Association of School Librarians (AASL) Standards for Initial Preparation of School Librarians; American Society for Information Science and Technology (ASIST) Educational Guidelines; Art Libraries Society of North America (ARLIS/NA) Core Competencies for Art Information Professionals; Association of College and Research Libraries (ACRL) Competencies for Special Collections Professionals; Association of Vision Science Librarians (AVSL) Vision Librarian Core Competencies; Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS) Core Competencies for Acquisitions Professionals; Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS) Core Competencies for Cataloguing and Metadata Professional Librarians; Association for Library Service to Children (ALSC) Competencies for Librarians Serving Children in Public Libraries; Federal Library and Information Center Committee (FLICC) Federal Librarian Competencies; Medical Library Association (MLA) Competencies for Lifelong Learning and Professional Success: The Educational Policy Statement of the MLA; Music Library Association Core Competencies and Music Librarians; NASIG (formerly the North American Serials Interest Group) Core Competencies for Electronic Resources Librarians 2013; Core Competencies for Print Serials Management; Core Competencies for Scholarly Communication Librarians; Society of American Archivists Guidelines for a Graduate Program in Archival Studies; Special Libraries Association (SLA) Competencies for Information Professionals; Young Adult Library Services Association (YALSA) Teen Services Competencies for Library Staff jpt.

Mitmed rahvusvahelised projektid on analüüsinud ja analüüsivad raamatukogu- ja infospetsialistidele vajalikke pädevusi ja koolitusvajadusi, kuhu on kaasatud ka infoteaduste akadeemilise suuna õppejõud nt:

- *BIBLIO: Boosting Digital Skills and Competencies for Librarians in Europe* (Erasmus+, 2019-2022);
- *EINFOSE: European Information Science Education: Encouraging Mobility and Learning Outcomes Harmonization* (Erasmus+, 2016-2018);
- *European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education* (Socrates Programme, 2002-2005).

Arvukalt on läbi viidud uuringuid raamatukogu- ja infotöötajatele vajalikest pädevustest (nt Fisher 2002; Partridge, Hallam 2004; Field 2008; Thompson 2008; Partridge et al. 2010; Awoyemi, 2019; Yatim et al., 2019, Bronstein and Nebenzahl, 2020). Pädevusi on analüüsitud ka raamatukogu tüübist või konkreetsest töövaldkonnast lähtuvalt:

- digiressursside raamatukoguhoidja (nt Hartnett 2014; Feng and Richards, 2018, Jurczyk and Walsh, 2019);
- erialareferent (nt Saunders 2012, Saunders et al. 2013; Grgic and Zivkovic, 2017; Summey, 2017);
- teadusraamatukogus töötavad infospetsialistid (nt Giesecke, McNeil 1999; McNeil, Giesecke 2001; Grealy, Greenman 1998; Dole et al. 2005; Leach 2008; Tanloet, Tuamsuk 2011; Raju, 2017; Asimah and Osman, 2021);
- süsteemiarenduse raamatukoguhoidja (Naveed et al., 2021);
- raamatukoguhoidja 2.0 (nt Stephens 2006, Cohen 2006, Peltier-Davis 2009);
- õigusressursside raamatukoguhoidja (nt Hazelton 1993, Todd 2007; Jaeger and Gorham, 2017; Joyner et al., 2021);
- metaandmete spetsialist (nt Han, Hswe 2010; Frederick, 2018);
- tervishoiu- või meditsiini raamatukoguhoidja (nt Ullah, Anwar 2013; Lawton, Burns 2015; Marshall, 2017; Bouzková et al., 2019; Ma and Vardell, 2020; Fernández-Luque et al., 2021; Ritchie et al., 2021);
- kooliraamatukoguhoidja (nt Tan et al. 2012; Haycock, 2021; Lim et al., 2021).

Raamatukogu- ja infotöötaja rolli ja pädevusi andmestumise ning andmeteaduse kontekstis on analüüsinud Si *et al.* (2013), Tang and Sae-Lim (2016), Cervone (2017), Song and Zhu (2017), Ortiz-Repiso *et al.* (2018), Wang (2018), Virkus and Garoufallou (2019, 2020); Saunders, (2020).

Mitmed teoreetilised ja empiirilised uuringud on analüüsinud raamatukoguhoidjate ja infospetsialistide pädevusi näiteks

- töökuulutuste kaudu (nt Marion 2001; Croneis, Henderson 2002; Kwasik 2002; Kennan *et al.* 2006; Gerolimos, Konsta 2008; O'Connor, Li 2008; Mathews, Pardue 2009; Hansen 2011; Passoneau, Erickson 2014; Hartnett 2014; Hackstadt, 2020; Yadav, 2021; Yang *et al.*, 2021);
- tööbüroode vahendusteenuse kaudu (nt Goulding *et al.* 1999; Stephens, Hamblin 2006; Sjøvold, 2019);
- raamatukogudirektoreid küsitledes (nt Goulding *et al.* 1999; Bakar 2005; Khoo 2005; Peyvand Robati, Tahavori 2014; Widén-Wulff, Kronqvist-Berg 2014; Abotalebi and Biglu, 2017; Cahill *et al.*, 2020);
- erialaraamatukogude juhte küsitledes (nt Peyvand Robati, Tahavori 2014)
- raamatukogutöötajaid küsitledes (nt Tanloet, Tuamsuk 2011; Kulbin 2014; Antúnez, 2018; Joo *et al.*, 2019).

Juhendmaterjale, uuringuid ja soovitusi on väga palju, kuid peab siiski arvestama, et TLÜs on vaid kolm infoteadusega seotud õppekava, millel on piiratud maht ja on vajadus koolitada selliseid infospetsialiste, kes tuleksid toime infosektori erinevates valdkondades (nt ei ole võimalik keskenduda tervishoiu- või lasteraamatukogudele, riigisektori erinevatele valdkondadele, mittetulundussektorile jpt). Siiski on ka praegu infoteaduse eriala õppekavade koolitusspekter küllaltki lai, sest fookus ei ole mitte ainult raamatukogudele; üritame tagada raamatukogu- ja infotöö põhioskused tasemekoolituse ja spetsiifilised oskused täienduskoolituse ja praktika kaudu. Hoolimata tehnoloogia järjest esilekerkivatest uutest arengusuundadest on infoteaduses palju alustõdesid, mis nii kiiresti ei muutu. Seetõttu on infoteadusealases koolituses rõhk põhimõistete, mõisteraamistike, põhiprintsiipide ja -mudelite käsitlemisele, mis nii kiiresti ei vanane. Hea arusaamine teooriatest ja mõistetest on pikas perspektiivis kasulikum kui konkreetsete süsteemide, teenuste ja tehnoloogiate spetsiifiliste joonte teadmine.

5.4 Infoteaduse õppekavade üliõpilaste kaasatus õppekavade arendamisse

Infoteaduse eriala õppekavade arenduses on oluline osa üliõpilastel. TLÜ õppeosakond viib iga semestri lõpul üliõpilaste standardiseeritud tagasisideküsitlused. Lisaks korraldab infoteaduste akadeemiline suunda kord nelja aasta jooksul ulatusliku tagasisideküsitluse, mis sisaldab bakalaureuseõppes 27 (vt Lisa 2) ja magistriõppes 31 küsimust (vt Lisa 3) õppekava ja õpingute erinevate aspektide kohta. Infoteaduste akadeemilise suuna õppejõud viivad ka ainekursustes läbi tagasisideküsitlusi või reflekttsioone (vt Lisa 7)

2021. a ulatuslik tagasisideküsitlus viidi läbi novembris-detsembris ja vastused küsitlusele laekuvad 9. detsembriks 2021. Seetõttu esitame käesolevas ülevaates eelmise küsitluse, mis viidi läbi 2017. aasta novembris-detsembris, tulemused.

Infoteaduse **bakalaureuseõppekaval** õppivate üliõpilaste küsitlusele vastasid 27 üliõpilast, mis moodustab 48% nominaalajal õppijatest.

Küsimustik sisaldas 27 küsimust, mis seostusid õppekava ja õppetegevuse erinevate tahkudega (õppekava terviklikkus, õppeprotsessi ülesehitus, õppeainete sidusus, hindamiskriteeriumid/tagasisidestamine, õppekorraldus, nõustamine/tugiteenused) (vt Lisa

2). Alljärgnevas analüüsis on keskendutud eelkõige õppekava arendusega seotud aspektidele:

- Enamus küsitlusele vastanud üliõpilasi (21) olid arvamusel, et õppekava lõpetades saavutavad nad õppekavas kirjeldatud erialased õpiväljundid ning omandavad piisaval määral üldoskusi (23). Samuti leiti, et õppekava ained on omavahel loogiliselt seotud (23) ning ainete vahel ei ole liigset kattuvust (24).
- Õppejõudude õpetamisioskusi (hinnati A, B ja C-ga 24 juhul) ja hindamise arusaadavust ning läbipaistvust hinnati kõrgelt (24). Õppejõududelt oma edasijõudmise kohta saadavat tagasisidet hinnati väga erinevalt ning paljud väitsid, et neil on seda raske öelda. Küsitlus toimus ajal, mil näiteks esimese õppeaasta üliõpilased ei olnud veel saanud eksamihindeid, sest kursused veel kestsid.
- Hinnangut õppekavale väljendati ka arvamuse kaudu, et valitud oli enda jaoks õige õppekava. 18 üliõpilast oli sellega nõus, mitmed ei osanud oma arvamust väljendada ilmselt seetõttu, et nende õpingud olid alles algusjärgus.
- Õppekava tugevustena toodi välja väga palju erinevaid aspekte erinevate õppemeetodite kasutamisest õppeainete mitmekesise valikuni. Selle parendamise võimalustena mainiti vajadust pakkuda veel rohkem erialaseid valikaineid. Õppekavas ei pidanud enamus üliõpilasi midagi üleliigseks, probleeme tekitas nt aine „Sissejuhatus infosüsteemidesse“, mida õpitakse koos informaatika üliõpilastega ning see tundus sellisena keeruline. Leiti, et õppekava võiks veel täiendada kursustega dokumendihaldusest, avaandmetest ja eesti keele õigekirjast.

Infoteaduse **magistriõppekaval** nominaalajaga õppivate tudengite küsitlusele vastasid 20 magistranti, mis moodustab 76,9% nominaalajal õppijatest.

Küsimustik sisaldas 31 küsimust, mis seostusid õppekava ja õppetegevuse erinevate tahkudega (õppekava terviklikkus, õppeprotsessi ülesehitus, õppeainete sidusus, uurimistööga seotud aspektid õppekavas, hindamiskriteeriumid/tagasisidestamine, õppekorraldus, nõustamine/tugiteenused) (vt Lisa 3).

Alljärgnevas analüüsis on keskendutud eelkõige õppekava arendusega seotud aspektidele;

- Õppekava terviklikkust hinnati kõrgelt, eriti kõrge hinnangu sai vastanute poolt õppekava ainete omavaheline loogiline seos (kõik 20 vastanut olid sellega nõus), millele järgnes väga positiivne hinnang üldpädevuste (19 vastanut) ja terviklikult õppekava õpiväljundite saavutamisele (18 vastanut);
- Õppejõudude õpetamisioskusi ja tagasisidestamist hinnati tulemusega A ja B, samuti oldi väga rahul hindamisprotsessiga (18 vastanut);
- Uurimiskomponentidele õppekavas anti samuti küllaltki kõrge hinnang (nt kõik 20 vastanut leidsid, et õppekavas sisalduvad ained tõhustavad uurimistöö tegemist). Teemade valikut magistriprojekti alustamiseks kinnitasid vastavaks oma uurimishuvidega 11 vastanut, kuid rahulolematust tekitas DTI ebamäärane uurimistööde vormistamise juhend (rahulolematust väljendasid 11 vastanut);
- Õppekava sisu ja ülesehitust ning moodulipõhist õpet hinnati asjakohaseks – nt kirjutas II õppeaasta magistrant: *Õppekava on loogilise ülesehitusega, et anda ka mitte infoteadusega seotud bakalaureusekraadiga inimestele piisavalt kiiresti ülevaade eriala põhialustest, et nad oleksid võimelised ka sügavamate erialaste probleemide lahendamiseks;*
- Õppekava peamiste parendusvaldkondadena nimetati näiteks vajadust õppekava läbimisel hajutada aineid kogu semestrile, sooviti enam praktiliste tööde auditoorset analüüsi ning soovitati Info- ja haridustehnoloogia mooduli ainetes enam arvestada erineva taustaga üliõpilaste eelnevate IT-valdkonna teadmistega ning info- ja mäluasutuste vajadustega;

- Üliõpilaste ettepanekud ainekursuste osas, mida võiks õppekavasse integreerida, nimetati ava- ja suurandmeid, finantskirjaoskust ja ettevõtluspädevust;
- Küsitluses toodi välja ka soovitus õppekaval õpetavate õppejõudude tihedam omavaheline suhtlemine (nt iseseisvate tööde tähtaegade paremaks logistikaks) ning sooviti, et kõik õppetööga seonduv informatsioon võiks olla koondatud ühte e-keskkonda.

5.5 Õppekavade nõukogu arutelu ja soovitused

Infoteaduste õppekavade nõukogu kohtub regulaarselt vähemalt 2 korda aastas. Eelnevate arutluste käigus tööandjate, vilistlaste ja üliõpilastega on jäänud kõlama kolm seisukohta, millele pole seni lahendust leitud:

- õppekavade reformimise käigus on mitmed olulised teemad liialt kokku surutud või hoopis kadunud (nt infovahendamise ja -turundusega seotud ainekursused, eestvedamise ja juhtimisega seotud aspektid, teabeallikate eriliigid jt.);
- IT sisuga õppeainete puhul pöörata rohkem tähelepanu mäluasutuste ja infosektori vajadustele;
- mahukate õppeainete (6 EAP) õpetamine tuleks tagada kogu semestri ulatuses, et oleks võimalik põhjalikult teemadesse süveneda.

Tööandjate esindajad väljendasid rahulolu infoteaduse õppekavade lõpetajate ja praktikantide erialase ettevalmistusega ning infoteaduste akadeemilise suuna õppejõudude püüdlustega tagada õppekavade jätkuva kokkusurumise tingimustes õppekavade lõpetajatele pädevused, mis vastavad tööandjate ootustele.

6 Meediakajastused infoteaduse bakalaureuseõppe vastuvõtu peatamisest

TLÜ senati otsus (15. 11. 2021) lõpetada 2022. aastal vastuvõtt infoteaduse bakalaureuse õppekavale leidis meedias laialdast kajastust.

Juba enne otsuse langetamist avaldati ERRi veebilehel artikleid, mis käsitlesid Eesti Vabariigi kultuuriministri, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ning raamatukogude pöördumisi TLÜ senati, rektori ja Eesti Vabariigi haridus- ja teadusministri poole palvega mitte toetada vastuvõtu peatamist.

Artiklis [Raamatukogud pole rahul otsusega peatada vastuvõtt infoteaduse bakalaureuseõppesse](#), taunisid Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing ning Tallinna Keskraamatukogu direktor Kaie Holm ülikooli plaani mitte välja kuulutada vastuvõttu infoteaduse bakalaureuseõppesse, rõhutades selle negatiivseid tagajärgi raamatukogude arengule olukorras, kus nende ees seisavad järjest suuremad ja olulisemad ülesanded elanike toimetuleku ja ühiskonna heaolu edendamisel. Seda seisukohta jagas artiklis [Raamatukoguhoidjad on mures plaani pärast lõpetada infoteaduse vastuvõtt TLÜ-s](#) Eesti Rahvusraamatukogu peadirektor Janne Andresoo. Artikkel [Terik: infoteaduse bakalaureuse kaotamine seab ohtu raamatukogunduse tuleviku](#) sisaldab tõdemust, et TLÜ on ainus ülikool Eestis, kus infoteaduslikku haridust on võimalik omandada kõigil akadeemilise koolituse tasemetel, samas kui Tartu Ülikool koolitab käesoleval ajal infotöötajaid vaid infokorralduse rakenduskõrghariduse õppekaval, mis sai 2017. aastal õppekavade rahvusvahelisel kvaliteedi hindamisel kriitilise hinnangu.

Kajastus jätkus pärast seda, kui TLÜ senat siiski otsustas vastuvõtu infoteaduse bakalaureuseõppekavale peatada.

Tallinna Keskraamatukogu direktor Kaie Holm selgitas Postimehes (23. 11.) ilmunud arvamuses [Tööandjad on Marsilt, ülikoolid Veenuselt](#), et oma rolli täitmiseks elanikele

infopädevuse õpetamisel ning kodanikuhariduse andmisel vajavad raamatukogud professionaalsel tasemel oskustega spetsialiste. Ta kutsub haridus- ja teadusministeeriumit ning kultuuriministeeriumit algatama infospetsialistide koolitamist käsitleva arutelu Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli ning valdkonna suuremate tööandjate esindajate osalusel.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu juhatuse esimees rõhutas infospetsialistide ettevalmistamise tähtsust veel Õpetajate Lehes ning ERRi veebilehel ilmunud artiklis [Kodumaale on väga vaja haritud infospetsialiste](#) (29.11).

Postimehe kolmunisti Maarja Vaino arvamuseks [Kas ülikoolid toodavad kultuurikatkestust](#) (22. 11.) asetab infoteaduse õppekava sulgemise Eesti ülikoolides toimuvate laiemate muutuste taustale, kus rahvusvahelistumise eelistamisel jääb tahaplaanile rahvusteaduste edendamine ning eestikeelne õpe taandareneb. Raamatukoguhoidjate ettevalmistamise lõpetamisel sattuvad löögi alla raamatukogud kui eestikeelse kirjanduse levitajad ja lugemise propageerijad.

Tallinna Ülikool omalt poolt põhjendas otsust mitmetes ERRi veebilehel, Postimehe haridusportaalil jm ilmunud artiklites ja raadiosaadetes, kus ülikooli kõneisikuna esines arendusprorektor Katrin Saks. Tema väitel ei saa rahapuuduses TLÜ jätkata eestikeelset õpet eelkõige erialadel, mis ei kuulu ülikooli vastutusvaldkonda. Selliste hulgas on ka infoteaduse eriala (ERRi veebilehe artiklites [TLÜ ei korralda sügisel vastuvõttu ka kolmele magistriõppekavale](#) (15.11), [Ülikoolid lonkavad teiste sektorite varjus](#) (26.11), saade Vikerraadios Katrin Saks ja Tuuliki Tõiste). TLÜ lõpetab infoteaduse bakalaureuseõppe (25.11), Agnes Korvi artikkel [Tallinna ülikooli senati otsusest sõltub infoteaduse eriala vastuvõtu avamine](#) Postimehe haridusportaalil 15.11). Vastutusvaldkonna teemat käsitleti ka Loora-Elisabet Lomp'i artiklis [Miks ei saa Tallinna Ülikool avada infoteaduse eriala?](#) (Postimehe haridusportaal, 16.11), milles haridus- ja teadusministeeriumi kõrghariduse valdkonna nõunik Sigrid Vaher selgitas, et ajakirjanduse ja infolevi õppekavagruppi kuuluv infoteaduse eriala Tallinna Ülikoolis ei täida nõuet pakkuda õpet kõigil kolmel kõrghariduse astmel, sest seal puudub doktoriõpe. Seetõttu ei saa sellele anda ka vastutusvaldkonda. Siin tekkis vastuolu kultuuriministri jm pöördumistes esitatud faktiga, et Tallinna Ülikool on ainus ülikool Eestis, kus võimalik omandada infoteaduse alast haridust kõigil akadeemilise koolituse tasemetel: bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppes (infoühiskonna tehnoloogiate suundadeülesel doktoriõppekaval). Lisaks ilmus ülevaade TLÜ DTIs infoteaduse valdkonnas kaitstud Liia Lauri doktoritööst [Kõrgkoolitöötajate sisesuhtlust ei paranda tarkvara, vaid inimesed](#) (Novaator, 08.11).

Maarja Vainoga polemiseeriv Eesti Üliõpilaskondade Liidu avaliku poliitika nõunik Allan Aksiim väidab artiklis [Kui pole raha, ei püsi ka ülikooli õppekavad](#) (ERR, 26.11) samuti, et kui infoteaduse (mida ta nimetab kohati ka infokorralduseks) õppekava pole TLÜ vastutusvaldkond, pole selle õpetamiseks ka raha.

Lisaks sellele tõi TLÜ arendusprorektor Katrin Saks eelmainitud kajastustes esile mitmeid infoteaduse bakalaureuseõppekava probleeme: suurt väljalangevust, väikest lõpetajate arvu, mis viimastel aastatel olevat vaid kolm-neli (selle näol on tegu valeinfo, aastatel 2018-2020 on infoteaduse bakalaureuseõppe lõpetajaid 25) ning seda, et kõik lõpetajad ei lähe erialasele tööle.

Sama nentis ka TLÜ rektor Tõnu Viik ERRi veebilehel ilmunud artiklis [Infoteaduste lõpetajad ei lähe raamatukogudesse tööle](#) (24.11), kus ta leidis, et infoteaduste õppekava tuleks hoopis integreerida pedagoogika, andragoogika ja sotsiaaltööga, sest tulevikus kasvab vajadus raamatukogupedagoogide ja digiarenduse spetsialistide, mitte raamatukoguhoidjate järele.

Sellele arvamusele sekundeeris eelmainitud raadiosaates Katrin Saks, kes väitis, et erinevad raamatukogud vajavad erinevate pädevustega töötajaid: vanaraamatutega tegelevad kogud ajaloolasi, rahvaraamatukogud sotsiaaltöötajaid ja eesti kirjanduse tundjaid, kelle ettevalmistust ei ole võimalik ühte kohta kokku koondada. Sellega saaks tegeleda Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing kutsekoolituse raames.

TLÜ infoteaduse eriala teise kursuse üliõpilane Ats Miller aga tõdeb ERRi veebilehel avaldatud artiklis [Ega eriala pole süüdi, et raamatukogudes valitseb stagnatsioon](#) (29.11), et infoteadust võiks õpetada ilma raamatukogundusliku komponendita, sest stagneerunud "vanapaberiladudes" asuvad tööle robotid. Samal ajal rõhutas Ats Miller: meie ajastu märksõnad on andmekaeve, sotsiaolvõrgustikud, webcrawler'ite juhtimine, infoettevõtlus ja privaatsusturve ja seda TLÜ infoteaduses ka õpetatakse. Võimalik, et infoteaduse lõpetajad on meie raamatukogude jaoks lihtsalt liiga head ja nad saavad parema pakkumise mujal.

Rektorite nõukogu juhatuse esimees Mart Kalm tõdes ERRi artiklis ja Uudis+ raadiosaates (24.11) [Probleem pole ülikoolides, vaid riiklikus rahastuses](#), et ülikoolid pole Eesti majanduslikust edust osa saanud ning probleemi tuumaks on kõrgkoolide alarahastatus.

Tallinna Ülikooli esindajate sõnavõttudest ja kirjutistest ilmneb, et kuigi vastuvõtt infoteaduse bakalaureuseõppesse peatati esialgu 2022. aastaks, ei ole ka õppekava parendamise järel garantiid vastuvõtu taastamiseks 2023. aasta suvel, kui selleks puudub rahastus.

Infoteaduse bakalaureuseõppekavaga toimuvat kajastati ka sotsiaalmeedias, nt Tallinna Keskraamatukogu, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu jm Facebooki lehtedel.

Kasutatud kirjandus

- Abotalebi, P., & Biglu, M. H. (2017). Identification of competencies for professional staff of academic medical libraries in Iran. *Scientific Research*, 4, 1-13.
- Antúnez, M. Y. (2018). Perspectives in hiring academic librarians with frequent job changes. *Journal of Library Administration*, 58(3), 205-229.
- Avalike teenuste korraldamise roheline raamat (2013). Tallinn: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
https://www.mkm.ee/sites/default/files/avalike_teenuste_korraldamise_roheline_raamat.pdf
- Awoyemi, R. A. (2019). Core Competencies and Innovation for Library and Information Science Professional in 21st Century Digital-Based Environments. In Handbook of Research on Promoting Higher-Order Skills and Global Competencies in Life and Work (pp. 264-280). IGI Global.
- Bakar, A. B. A. (2005). IT competencies in academic libraries: the Malaysian experience. *Library Review*, 54 (4), 267–277.
- Bouzková, H., Lesenková, E., Papík, R., & Žďárská, K. (2019). Lifelong learning of the profession of librarian and information professional in health care in the Czech Republic. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries*, 8(3), 261-272.
- Bronstein, J., & Nebenzahl, O. (2020). Developing scales for identifying and classifying library and information science skills and competencies: An Israeli perspective. *Journal of Librarianship and Information Science*, 52(1), 161-168.
- Cahill, M., Joo, S., Howard, M., Ingraham Dwyer, J., King-Oaks, K., & Yates, B. (2020). What is storytime good for and what makes storytime good? A survey of public library directors. *Journal of Librarianship and Information Science*, 52(4), 1000-1014.
- Cervone, H.F. (2016). Informatics and data science: an overview for the information professional, *Digital Library Perspectives*, 32 (1), 7-10.

- Cohen, L. (2006). A librarian's 2.0 manifesto. <https://www.youtube.com/watch?v=ZblRrs3fkSU>
- Croneis, K. S.; Henderson, P. (2002). Electronic and digital librarian positions: a content analysis of announcements from 1990 through 2000. *Journal of Academic Librarianship* 28, 4, 232–237.
- Dole, W. V.; Hurych, J. M.; Liebst, A. (2005). Assessment: a core competency for library leaders. *Library Administration & Management* 19 (3), 125–132.
- Feng, Y., & Richards, L. A. (2018). A review of digital curation professional competencies: theory and current practices. *Records Management Journal*, 28(1), 62–78.
- Fernández-Luque, A. M., Ramírez-Montoya, M. S., & Cordón-García, J. A. (2021). Training in digital competencies for health professionals: systematic mapping (2015-2019). *Profesional de la Información*, 30(2), 1-10.
- Field, J. J. (2008). Understanding your competencies to create a successful career. *Science & Technology Libraries* 28 (1/2), 1–10.
- Fisher, B. (2002). Skills for the future information professional: the role of individuals, educators, professional bodies and employers. The Vital Link 3: Staffing in library and information services in the 21st century. Conference held by University of South Australia in conjunction with the Australian Library and Information Association. Adelaide, 29–30 November 2002.
- Frederick, D. E. (2018). Core competencies for cataloging and metadata professional librarians—the data deluge column. *Library Hi Tech News*.
<http://hdl.handle.net/11213/7853>
- Gerolimos, M.; Konsta, R. (2008). Librarians' skills and qualifications in a modern informational environment. *Library Management* 29 (8/9), 691–699.
- Giesecke, J.; McNeil, B. (1999). Core competencies and the learning organization. *Library Administration & Management*, 13 (3), 158–166.
- Goulding, A.; Bromham, B.; Hannabuss, S.; Cramer, D. (1999). Supply and demand: the workforce needs of library and information services and personal qualities of new professionals. *Journal of Librarianship and Information Science*, 31 (4), 212–223.
- Grealy, D. S., Greenman, B. A. (1998). Special librarians set new standard for academe. *Information Outlook* 22, 17–20.
- Grgic, I. H., & Zivkovic, D. (2017). Core competencies for academic reference librarians in Croatia. *Qualitative and quantitative methods in libraries*, 1(3), 247-256.
- Hackstadt, A. (2020). Leadership, Development, and Expertise: A Qualitative Content Analysis of Scholarly Communication Librarian Position Announcements. *Journal of Librarianship and Scholarly Communication*, 8(1), 1-19.
- Han, M-J.; Hswe, P. (2010). The evolving role of the metadata librarian: competencies found in job descriptions. *Association of Library Collections & Technical Services*, 54, 3, 129–141. <https://journals.ala.org/lrts/article/view/5557/6839>.
- Hansen, K. (2011). Education, training, and recruitment of special collections librarians: an analysis of job advertisements. *RBM: A Journal of Rare Books, Manuscripts, & Cultural Heritage* 12 (2), 110–132.
- Hartnett E. (2014). NASIG's Core competencies for electronic resources librarians revisited: an analysis of job advertisement trends, 2000–2012. *Journal of Academic Librarianship* 40 (3/4), 247–258.
- Hartnett, E. (2014). NASIG's Core Competencies for Electronic Resources Librarians revisited: An analysis of job advertisement trends, 2000–2012. *The journal of academic librarianship*, 40(3-4), 247-258.
- Haycock, K. (2021, March). Strategic directions and newer dilemmas for teacher-librarians and school library resource centres. In *IASL Annual Conference Proceedings* (pp. 141-152).

- Hazelton, P. A. (1993). Law libraries as special libraries: an educational model. *Library Trends*, 42 (2), 319–341.
- Jaeger, P. T., & Gorham, U. (2017). The Education of Law Librarians in the United States from the Library School Perspective. *Journal of Education for Library and Information Science*, 58(1), 3-14.
- Joo, S., Hofman, D., & Kim, Y. (2019). Investigation of challenges in academic institutional repositories: A survey of academic librarians. *Library Hi Tech*. 37(3), 525-548.
- Joyner, Z., Laskowski, C., Simmons, H., & Striepe, T. J. (2021). Introduction to Law Librarianship.
- Jurczyk, E., & Walsh, B. (2019). Strengthening Electronic Resource Competencies: A Structured Approach. *The Serials Librarian*, 77(3-4), 102-112.
- Khoo, C. (2005). Educating LIS Professionals for Singapore and Beyond. – J. Tan *et al.* (ed.), Celebrating 50 years of librarianship in Malaysia and Singapore. Singapore: Library Association of Singapore; Kuala Lumpur: Persatuan Pustakawan Malaysia, 26–37. http://www3.ntu.edu.sg/home/assgkhoo/papers/Khoo.LIS_education_for_Singapore.2005.pdf.
- Kulbin, J. (2014). Raamatukoguhoidjate teadmised, oskused ja hoiakud kasutajate infopädevuse arendamiseks Tallinna kutse- ja kõrgkoolide näitel. Magistritöö. Tallinn: Tallinna Ülikool, infoteaduste instituut.
- Kwasik, H. (2002). Qualifications for a serials librarian in an electronic environment. *Serials Review*, 28 (1), 33–37.
- Lawton, A.; Burns, J. (2015). A review of competencies needed for health librarians – a comparison of Irish and international practice. *Health Information & Libraries Journal*, 32 (2), 84–94.
- Leach, M. R. (2008). Collection development competencies for science and technology libraries. *Science & Technology Libraries* 28 (1/2), 11–22.
- Lim, J. H., Lee, S. M., Kang, B. S., & Lee, B. K. (2021). A Study on Priority of Teacher Librarians' Competencies Using AHP (Analytic Hierarchy Process). *Journal of Korean Library and Information Science Society*, 52(2), 127-144.
- Ma, J. and Vardell, E., 2020. Based Development of a Health Information Professional Concentration and Certificate. *Curriculum*. <http://hdl.handle.net/2142/108749>
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (2015). Lihtsam riik 2020: Tegevuskava infohiskonna arengukava 2020 meetme “Dokumendihalduselt infohaldusele” täitmiseks 2015. https://www.mkm.ee/sites/default/files/lihtsam_riik_2020.pdf
- Marion, L. (2001). Digital Librarian, Cybrarian, or Librarian with Specialized Skills: Who Will Staff Digital Libraries? ACRL Tenth National Conference “Crossing the Divide” Denver, March 15–18, 2001: Conference Papers. <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/conferences/pdf/marion.pdf>.
- Marshall, A. (2017). The role of the health information professional. *Health Information & Libraries Journal*, 34, 293–295
- Mathews, J. M.; Pardue, H. (2009). The presence of it skill sets in librarian position announcements. *College & Research Libraries*, 70 (3), 250–257.
- McNeil, B., & Giesecke, J. (2001). Core competencies for libraries and library staff. In In Fuseler.
- Naveed, M. A., Siddique, N., & Mahmood, K. (2021). Development and validation of core technology competencies for systems librarian. *Digital Library Perspectives*. DOI 10.1108/DLP-03-2021-0022
- O'Connor, S.; Li, M. (2008). Skills for Future University Librarians. http://repository.lib.polyu.edu.hk/jspui/bitstream/10397/513/1/Skills%20for%20the%20future%20Tushuguan_26%20June%2008%20final%20revised.pdf.

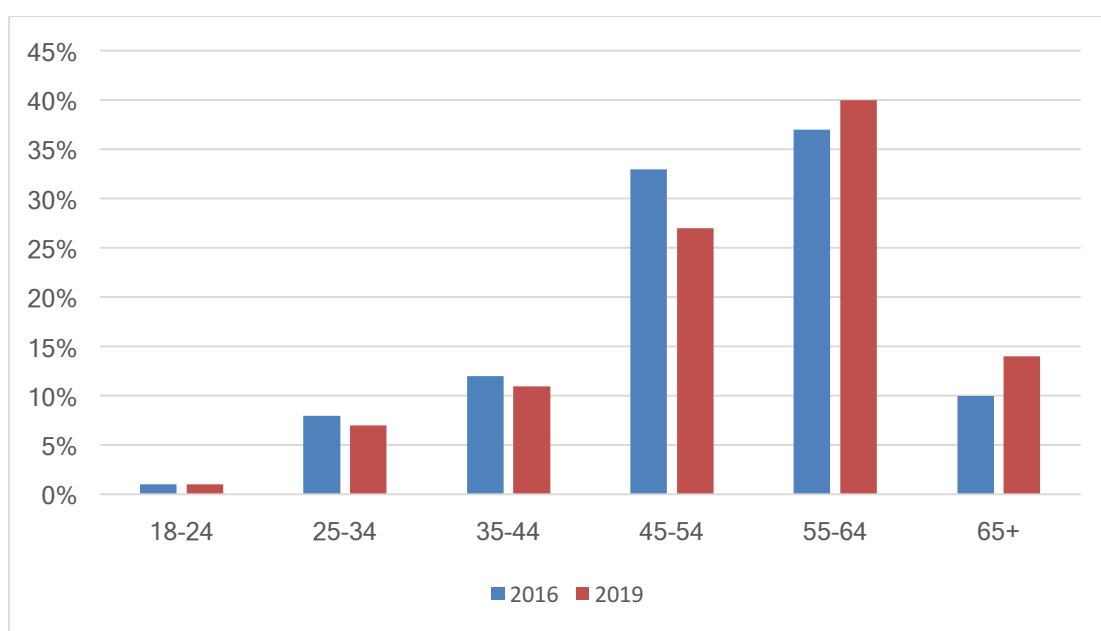
- Ortiz-Repiso, V., Greenberg, J. and Calzada-Prado, J. (2018). A cross-institutional analysis of data-related curricula in information science programmes: a focused look at the iSchools. *Journal of Information Science*, 44 (6), 768-784.
- P Asimah, A., & Osman, I. (2021). Developing ICT Competencies: New Skill Sets for Excellent Customer Service in Academic Libraries. *ARJASS*, 15(4), 1-11.
- Partridge, H. and Hallam, G. (2004). The double helix: a personal account of the discovery of the structure of the [the information professional's] DNA. Challenging ideas. Australian Library and Information Association Biennial Conference, 21–24 September 2004, Gold Coast, Australia. <http://eprints.qut.edu.au/1215/1/1215.pdf>.
- Partridge, H. L.; Lee, J. M.; Munro, C. (2010). Becoming "Librarian 2.0": The skills, knowledge, and attributes required by library and information science professionals in a Web 2.0 world (and beyond). *Library Trends* 59 (1/2), 315–335. <http://eprints.qut.edu.au/39553/1/39553.pdf>.
- Partridge, H. L.; Menzies, V.; Lee, J. M.; Munro, C. (2010). The contemporary librarian: skills, knowledge and attributes required in a world of emerging technologies. *Library and Information Science Research*, 32 (4), 265–271.
- Passonneau, S., & Erickson, S. (2014). Core competencies for assessment in libraries: a review and analysis of job postings. *Library Leadership & Management*, 28(4), 1-19.
- Peltier-Davis, C. (2009). Web 2.0, library 2.0, library user 2.0, librarian 2.0: Innovative services for sustainable libraries. *Computers in Libraries*, 29(10), 16-21.
- Peyvand Robati, A.; Tahavori, Z. (2014). Library managers' research concerns and research competencies in Iranian special libraries. *Journal of Librarianship & Information Science*, 46 (1), 41–47.
- PricewaterhouseCoopers Advisors, AS (2014). Lõpparuanne: Dokumendi ja infohalduse hetkeolukorra rahvusvaheliste kogemuste analüüs. Tallinn: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. https://www.mkm.ee/sites/default/files/lopparuanne_-_dokumendi-ja_infohalduse_hetkeolukorra_ja_rahvusvaheliste_kogemuste_analuus_1_2.0.pdf
- Raju, J. (2017). Information professional or IT professional?: The knowledge and skills required by academic librarians in the digital library environment. *portal: Libraries and the Academy*, 17(4), 739-757.
- Riigikantselei. (2014). Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“. <https://riigikantselei.ee/et/konkurentsivoime-kava-eesti-2020>
- Ritchie, A., Hayman, S., Lawton, A., Siemensma, G., Baxter, H., Gupta, M., & Kelly, B. (2021). Working as a Health Librarian. In *The Health Information Workforce* (pp. 281-294). Springer, Cham.
- Saunders, L. (2012). Identifying core reference competencies from an employers' perspective: implications for instruction. *College & Research Libraries*, 73 (4), 390–404.
- Saunders, L. (2020). Core knowledge and specialized skills in academic libraries. *College & Research Libraries*, 81(2), 288.
- Saunders, L. et al. (2013). Culture and competencies: a multi-country examination of reference service competencies. *Libri: International Journal of Libraries and Information Services*, 63 (1), 33–46.
- Si, L., Zhuang, X., Xing, W., & Guo, W. (2013). The cultivation of scientific data specialists: Development of LIS education oriented to e-science service requirements. *Library Hi Tech*.
- Sjövold, R. (2019). Digital participation and public libraries: an explorative study of digital participation from the perspective of library personnel in Sweden. <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=8980589&fileId=8980597>

- Song, I.Y. and Zhu, Y. (2017). Big data and data science: opportunities and challenges of iSchools. *Journal of Data and Information Science*, 2 (3), 1-18.
- Stephens, D.; Hamblin, Y. (2006). Employability skills: are UK LIM departments meeting employment needs? The results of a survey of employment agencies identifies gaps in UK LIM curricula in the UK. *New Library World*, 107, 218–227.
- Stephens, M. (2006). *Web 2.0 for Libraries: Best Practices for Social Software*. Chicago: ALA TechSource.
- Summey, T. (2017). Emotional intelligence: a framework for the competencies and traits of reference and user services librarians. In *Emotion in the Library Workplace*. (pp.129-146).
- Tan, S.-M.; Gorman, G.; Diljit, S. (2012). Information literacy competencies among school librarians in Malaysia. *Libri* 62 (1), 98–107.
- Tang, R., & Sae-Lim, W. (2016). Data science programs in US higher education: An exploratory content analysis of program description, curriculum structure, and course focus. *Education for Information*, 32(3), 269-290.
- Tanloet, P., & Tuamsuk, K. (2011). Core competencies for information professionals of Thai academic libraries in the next decade (AD 2010–2019). *The International Information & Library Review*, 43(3), 122-129.
- Thompson, S. M. (ed.) (2008). *Core Technology Competencies for Librarians and Library Staff: A LITA Guide*. New York: Neal-Schuman Publishers.
- Todd, K. M. (2007). Competencies of law librarianship: reference, research, and patron services. *Legal Reference Services Quarterly*, 26, Jan–Feb, 7–33.
- Ullah, M.; Anwar, M. A. (2013). Developing competencies for medical librarians in Pakistan. *Health Information & Libraries*, 30 (1), 59–71.
- Virkus, S.; Garoufallou, E. (2019). Data Science from a Library and Information Science Perspective. *Data Technologies and Applications*, 53 (4), 422-441.
- Virkus, S.; Garoufallou, E. (2020). Data Science and its Relationship to Library and Information Science: A Content Analysis. *Data Technologies and Applications*, 54 (5), 643–663.
- Wang, K. (2018). Twinning data science with information science in schools of library and information science. *Journal of Documentation*, 74 (6), 1243-1257.
- Widén-Wulff, G.; Kronqvist-Berg, M. (2014). The future librarian: a diverse and complex professional. Proceedings of the IATUL Conferences. Paper 7. <http://docs.lib.purdue.edu/iatul/2014/plenaries/7>.
- Yadav, A. K. (2021). Key skills and competencies of LIS professionals in the digital library environment: a content analysis of job advertisements. *Library Management*. DOI 10.1108/LM-03-2021-0030
- Yang, L., García-Holgado, A., & Martínez-Abad, F. (2021). A Review and Comparative Study of Teacher's Digital Competence Frameworks: Lessons Learned. *Information Technology Trends for a Global and Interdisciplinary Research Community*, 51-71.
- Yatim, N. M., Nasharudin, N., Samsudin, N. F., Said, S. M., & Tarsik, N. F. (2019). Recognizing the personal competencies of future information professionals. *Acta Informatica Malaysia*, 3(1), 21-3.

Eesti rahva- ja teadusraamatukogudes töötavate erialaspetsialistide vanuseline struktuur

Tabel 1: Rahvaraamatukogude töötajate vanuseline jaotus (seisuga 2016 ja 2019)

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
2016							
Eriala-spetsialistide arv	14	90	147	392	444	114	1201
Osakaal	1,2%	7,5%	12,2%	32,6%	37,0%	9,5%	100%
2019							
Eriala-spetsialistide arv	13	83	136	326	476	166	1200
Osakaal	1,1%	6,9%	11,3%	27,2%	39,7%	13,8%	100%

Joonis 6: Rahvaraamatukogude töötajate vanuseline jaotus (seisuga 2016 ja 2019)

Eesti suuremates teadusraamatukogudes töötab kokku **381** erialaspetsilisti, neist üle 55-aastaseid on **52,5%**.

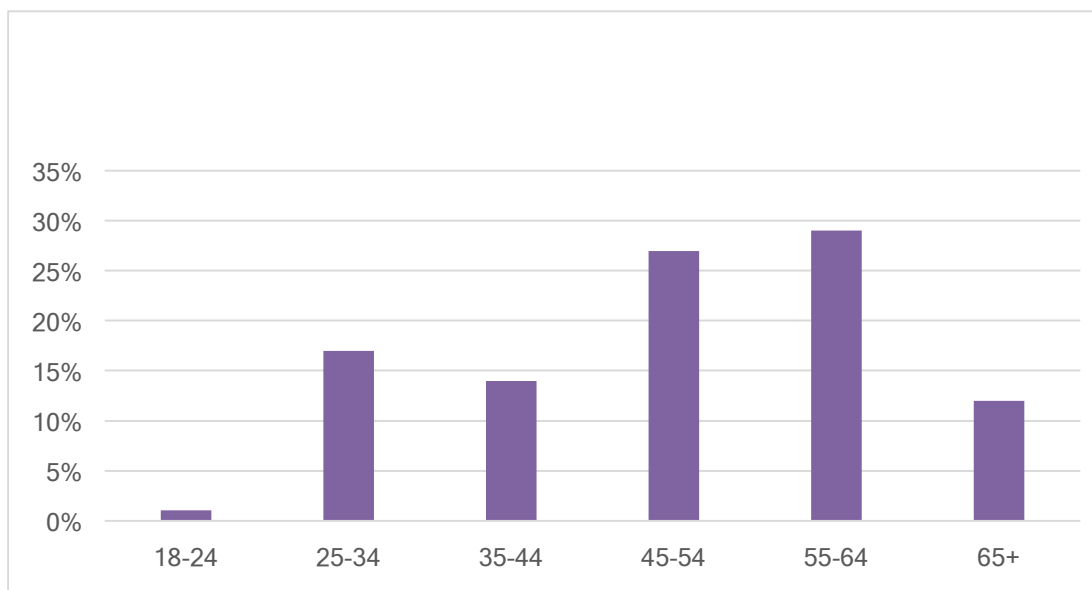
Tabel 2: Teadusraamatukogude töötajate vanuseline jaotus (RaRa, TÜ, TalTech Rmtk, TLÜAR) 2021

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
Eriala-spetsialistide arv	6	45	52	92	123	63	381
Osakaal	1,6%	11,8%	13,6%	24,2%	32,3%	16,5%	100%

Eesti Rahvusraamatukogus töötab seisuga november 2021 kokku 192 erialaspetsialisti, neist vanusega üle 55 aastat on **41,2%**.

Tabel 3: Eesti Rahvusraamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
Eriala-spetsialistide arv	1	32	28	52	56	23	192
Osakaal	0,5%	16,7 %	14,6%	27%	29,2%	12%	100%

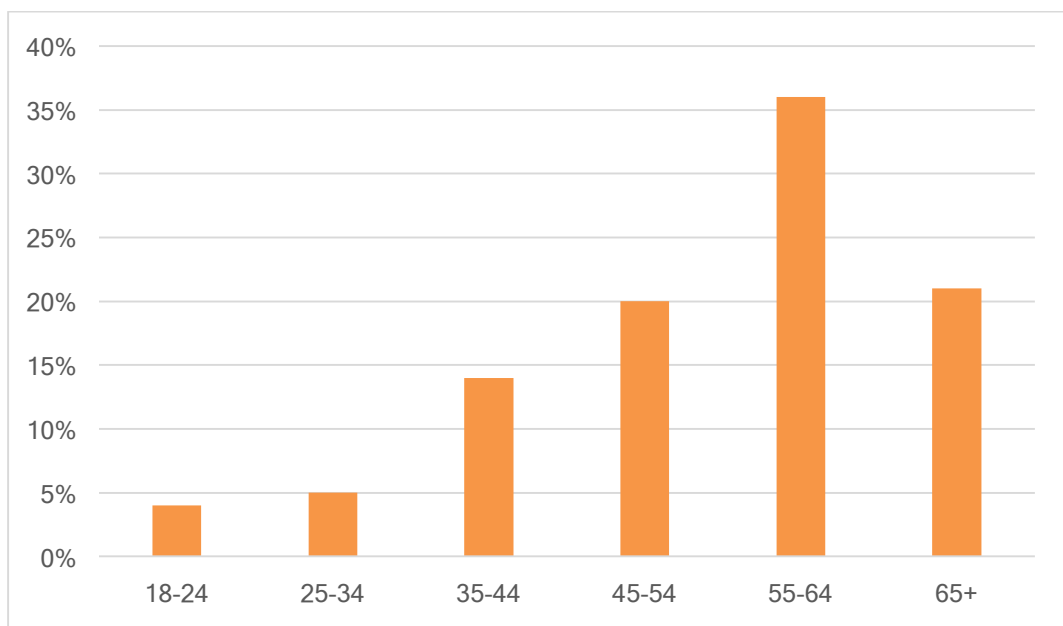

Joonis 7: Eesti Rahvusraamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Tartu Ülikooli Raamatukogus töötab seisuga november 2021 kokku 83 erialaspetsialisti, neist vanusega üle 55 aasta on **56,6%**.

Tabel 4: Tartu Ülikooli Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
Eriala-spetsialistide arv	3	4	12	17	30	17	83
Osakaal	3,6%	4,8%	14,5%	20,5%	36,1%	20,5%	100%

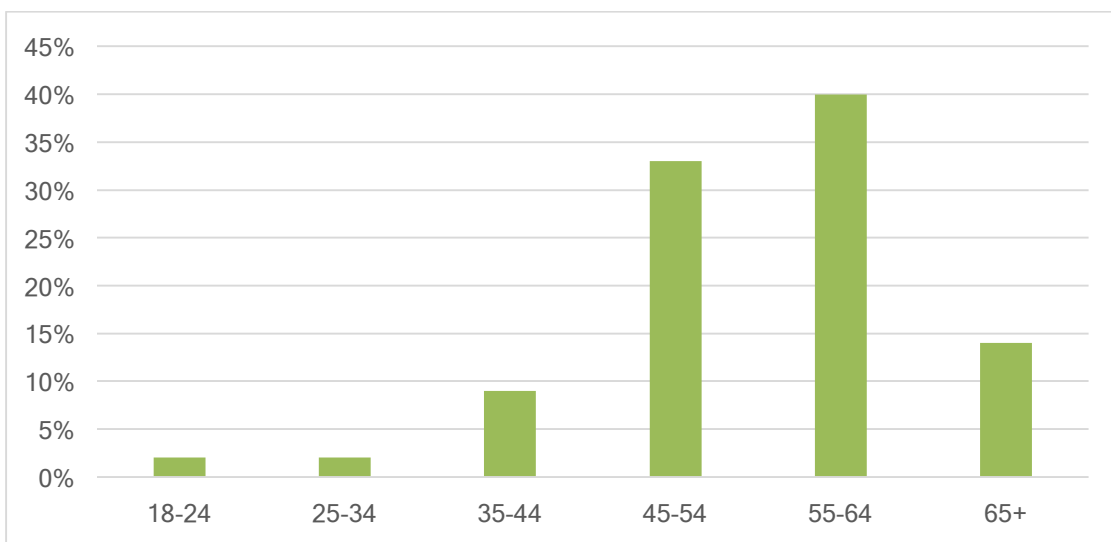

Joonis 8: Tartu Ülikooli Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

TalTech Raamatukogus töötab seisuga november 2021 kokku 43 erialaspetsialisti, neist vanusega üle 55 aasta on **53,5%**.

Tabel 5: TalTech Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
Eriala-spetsialistide arv	1	1	4	14	17	6	43
Osakaal	2,3%	2,3%	9,3%	32,6%	39,5%	14%	100%

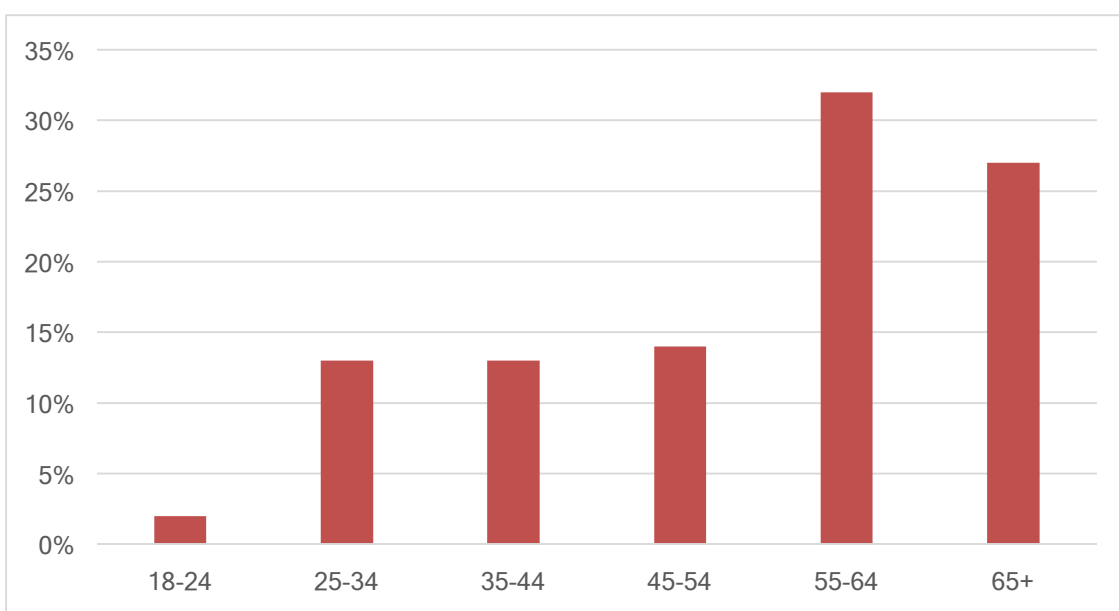

Joonis 9: TalTech Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus töötab seisuga november 2021 kokku 63 erialaspetsialisti, neist vanusega üle 55 aastat on **58,7%**.

Tabel 4: Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

Vanusegrupp	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Kokku
Eriala-spetsialistide arv	1	8	8	9	20	17	63
Osakaal	1,6%	12,7%	12,7%	14,3%	31,7%	27%	100%

Joonis 10: Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu töötajate vanuseline jaotus 2021

INFOTEADUSE ÕPPEKAVA TAGASISIDE KÜSITLUS (BA)

1. Arvan, et õppekava lõpetades saavutan õppekavas kirjeldatud erialased õpiväljundid (teadmised, oskused, hoiakud)

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

2. Lisaks erialastele oskustele ja teadmistele olen õppekava lõpetades omandanud piisaval määral nn üldoskusi (suhtlus- ja esinemisoskus, meeskonnatööoskus, ajaplaneerimise oskus, ettevõtlikkus jms)

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

3. Õppekava ained on omavahelises loogilises seoses

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

4. Erinevate õppeainete vahel ei ole liigset sisulist kattuvust

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

5. Õppejõudude õpetamisoskuseid hindan kokkuvõtlikult hindegas:

A (suurepärane); B (väga hea); C (hea); D (rahuldav); E (kasin); F (puudulik); raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

6. Hindamine (hindamiskriteeriumid/meetodid) on arusaadav ja läbipaistev

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

7. Hindan õppejõududel oma edasijõudmise kohta saadavat tagasisidet hindegas

A (suurepärane); B (väga hea); C (hea); D (rahuldav); E (kasin); F (puudulik); raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

8. Kas sa töötad hetkel?

töötan erialasel tööl; töötan mitteerialasel tööl; ei tööta.

9. Õppides sellel õppekaval saan vajalikke teadmisi/oskusi oma senisel erialasel töökohal töötamiseks

ma ei ole töötanud erialasel tööl; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

10. Praegustest õpingutest TLÜ-s sain kinnitust, et olen valinud õige õppekava/eriala

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

11. Kas Te kavatsete õppekava lõpetamise järel jätkata õpinguid?

jah, samal erialal TLÜs;

jah, samal erialal teises Eesti kõrgkoolis;

jah, teisel erialal TLÜs;

jah, teisel erialal teises Eesti kõrgkoolis;

jah, välisriigis;

ei;

ei tea.

12. Õppekeskkond (õpperuumid, arvutiklassid, õppetehnika jms) soodustab õppimist
täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige/põhjendage oma hinnangut

13. Õppekorraldus (ainetele ja eksamitele registreerumine, eksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine, välismaal õppimine, jms) soodustab õppimist
täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige/põhjendage oma hinnangut

14. Õppekorralduse kohta (ainetele registreerumine, eksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine, välismaal õppimine jms) saab õigeaegselt vajalikku informatsiooni
täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige/põhjendage oma hinnangut

15. Olen rahul õppekorraldusliku nõustamisega instituudis/ülikoolis
ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

16. Olen rahul VÕTA nõustamisega
ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

17. Olen rahul psühholoogilise nõustamisega
ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

18. Olen rahul karjäärinõustamisega
ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

19. Olen rahul nõustamisega välisülikoolis õppimise kohta
ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

20. Teemade valik BA projektiga alustamiseks on vastav minu uurimishuvidele
täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

21. Ma soovitaksin oma sõbrale tulla õppima õppekavale, millel praegu õpin
täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske
öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

22. Kokkuvõttes palun kirjeldage, mis on õppekavas (sisu, ülesehitus, eesmärgid, valikuvõimalused, õppeained, sh nende õppemeetodid ja hindamine) ja õppekorralduses (eksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine jms) hästi?

23. Mida peaks tegema õppekava ja õppekorralduse paremaks toimimiseks?
Ettepanekud õppekava (sisu, ülesehitus, eesmärgid, valikuvõimalused, õppemeetodid, hindamine) paremaks toimimiseks.

24. Selgitage, milliseid vajalikke oskuseid ja teadmisi peaks õppekava veel võimaldama?

25. Selgitage, milliseid õppekavas olevaid kursusi ei pea te vajalikuks?

26. Ettepanekud õppekorralduse (nõustamine, üliõpilase õigused ja kohustused) paremaks toimimiseks

27. Muud ettepanekud

INFOTEADUSE ÕPPEKAVA TAGASISIDE KÜSITLUS (magistriõpe)

1. Arvan, et õppekava lõpetades saavutan õppekavas kirjeldatud erialased õpiväljundid (teadmised, oskused, hoiakud)

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

2. Lisaks erialastele oskustele ja teadmistele olen õppekava lõpetades omandanud piisaval määral nn üldoskusi (suhtlus- ja esinemisoskus, meeskonnatööoskus, ajaplaneerimise oskus, ettevõtlikkus jms)

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

3. Õppekava ained on omavahelises loogilises seoses

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

4. Erinevate õppeainete vahel ei ole liigset sisulist kattuvust

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

5. Õppejõudude õpetamisoskuseid hindan kokkuvõtlikult hindega:

A (suurepärase); B (väga hea); C (hea); D (rahuldav); E (kasin); F (puudulik); raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

6. Hindamine (hindamiskriteeriumid/meetodid) on arusaadav ja läbipaistev

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

7. Hindan õppejõududelt oma edasijõudmise kohta saadavat tagasisidet hindega

A (suurepärase); B (väga hea); C (hea); D (rahuldav); E (kasin); F (puudulik); raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

8. Õppekavas sisalduvad õppeained annavad vajalikke teadmisi/metoodilisi oskusi uurimistöö tegemiseks

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

9. Hindan koostööd oma praegus(t)e juhendaja(te)ga hindega

A (suurepärase); B (väga hea); C (hea); D (rahuldav); E (kasin); F (puudulik); raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

10. Õppe- ja teadustöö keskkond (õpperuumid, arvutiklassid, õppetehnika, raamatukogu jms) soodustab õppimist ja teadustööd

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

11. Olen rahul informatsiooni kättesaadavuse ja piisavusega toetuste (uurimistoetused, stipendiumid jne); välisülikoolis õppimise, teadustöö võimaluste jms kohta.

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

12. Kas sa töötad hetkel?

töötan erialasel tööl; töötan mitteerialasel tööl; ei tööta.

13. Õppides sellel õppekaval saan vajalikke teadmisi/oskusi oma senisel erialasel töökohal töötamiseks

ma ei ole töötanud erialasel tööl; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

14. Praegustest õpingutest TLÜ-s sain kinnitust, et olen valinud õige õppekava/eriala

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

15. Kas Te kavatsete õppekava lõpetamise järel jätkata õpinguid?

jah, samal erialal TLÜs (doktoriõpe);

jah, samal erialal teises Eesti kõrgkoolis (doktoriõpe);

jah, teisel erialal TLÜs;

jah, teisel erialal teises Eesti kõrgkoolis;

jah, välisriigis;

ei;

ei tea.

16. Õppekorraldus (ainetele ja eksamitele registreerumine,ksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine, välismaal õppimine, jms) soodustab õppimist

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige/põhjendage oma hinnangut

17. Õppekorralduse kohta (ainetele registreerumine,ksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine, välismaal õppimine jms) saab õigeaegselt vajalikku informatsiooni

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige/põhjendage oma hinnangut

18. Olen rahul õppekorraldusliku nõustamisega instituudis/ülikoolis

ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

19. Instituudis on selgelt sõnastatud üliõpilaste uurimistöö koostamise ja vormistamise juhendid

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

20. Olen rahul VÕTA nõustamisega

ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

21. Olen rahul psühholoogilise nõustamisega

ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

22. Olen rahul karjäärinõustamisega

ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

23. Olen rahul nõustamisega välisülikoolis õppimise kohta

ei ole kasutanud; täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

24. Teemade valik MA projektiga alustamiseks on vastav minu uurimishuvidele

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

25. Ma soovitaksin oma sõbrale tulla õppima õppekavale, millel praegu õpin

täiesti nõus; üldiselt nõus; üldiselt ei nõustu; üldse ei nõustu; raske öelda.

Palun kommenteerige ja/või põhjendage oma hinnangut

26. Kokkuvõttes palun kirjeldage, mis on õppekavas (sisu, ülesehitus, eesmärgid, valikuvõimalused, õppeained, sh nende õppemeetodid ja hindamine) ja õppekorralduses (eksamikorraldus, akadeemiline puhkus, õpingute pikendamine jms) hästi?

27. Mida peaks tegema õppekava ja õppekorralduse paremaks toimimiseks?

Ettepanekud õppekava (sisu, ülesehitus, eesmärgid, valikuvõimalused, õppemeetodid, hindamine) paremaks toimimiseks.

28. Selgitage, milliseid vajalikke oskuseid ja teadmisi peaks õppekava veel võimaldama?

29. Selgitage, milliseid õppekavas olevaid kursusi ei pea te vajalikuks?

30. Ettepanekud õppekorralduse (nõustamine, üliõpilase õigused ja kohustused) paremaks toimimiseks

31. Muud ettepanekud

Infoteaduse bakalaureuseõppekava võrdlus raamatukoguhoidja kutsestandardiga, tase 6 ja tase 7.

Võrdluse aluseks on võetud standardi B-osa. Kompetentsusnõuded.

Kohustuslikud kompetentsid	Ained infoteaduse BA õppekavas
B.2.1 Kogude kujundamine <u>Tegevusnäitajad tase 7</u> 1. selgitab välja ja valib kogutava info, lähtudes raamatukogu eesmärkidest ja sihtrühmade infovajadusest; 2. hangib inforessurssidele juurdepääsu ja teavikuid, kasutades erinevaid komplekteerimise viise ja allikaid; 3. viib läbi inventuuri ja vormistab dokumentatsiooni, arvestades inventuuride ajakava ja kehtestatud korda; hindab teaviku kustutamise vajadust, arvestades raamatukogus kehtestatud korda <u>Tegevusnäitajad tase 7</u> 1. selgitab välja ja valib kogutava info, lähtudes raamatukogu eesmärkidest ja sihtrühmade infovajadusest; 2. korraldab inforessurssidele juurdepääsu ja teavikute hankimist, rakendades selleks erinevaid komplekteerimise viise ja allikaid; 3. korraldab inventuuri ja dokumentatsiooni vormistamise, arvestades inventuuride ajakava ja kehtestatud korda; otsustab teaviku kogust kustutamise ning korraldab selle eemaldamise kogust, arvestades raamatukogus kehtestatud korda.	INT6075.DT Kogude arendus ja haldus Õpiväljundid: Kursuse läbinud üliõpilane • Omab teadmisi kogude kujundamisest; • Tunneb teavikute hankimise põhimõtteid, allikaid ja vahendajaid; • Omab ülevaadet kogude korraldusest ja haldamisest, sh arvestusest ning inventuuri korraldamisest. • Tunneb komplekteerimiskavade põhimõtteid ja praktikaid. INT6059.DT Raamatukogutöö praktika Praktika läbinud üliõpilane: • Tunneb raamatukogu kogude arendamise, korralduse ning haldamise põhimõtteid
B.2.2 Kogude töötlemine ja säilitamine <u>Tegevusnäitajad tase 6</u> 1. kataloogib teavikuid, järgides Eesti ja rahvusvahelisi kirjeldamise, liigitamise ning märksõnastamise standardeid; 2. loob ja täiendab andmekogusid tulenevalt raamatukogu tegevuse eesmärkidest ja ülesannetest; 3. järgib kogude korraldamise ning teavikute säilitamise ja ennistamise põhimõtteid; arvestab teavikute turvalisuse tagamise põhimõtteid. <u>Tegevusnäitajad tase 7</u>	INT6076. DT Metaandmete loomine ja haldamine Kursuse läbinud üliõpilased • Mõistavad metaandmete olemust ja tähtsust raamatukogu- ja infotöös. • Omavad ülevaadet metaandmete tüüpidest ja standarditest. • Teavad bibliograafilise arvestuse mõisteid ja põhimõtteid ning seda reglementeerivaid rahvusvahelisi standardeid • Saavad aru elektronkataloogi toimimise põhimõtetest ning teavad kataloogiandmete loomise meetodeid ja allikaid • Tunnevad bibliograafilise kirjeldamise reegleid

1. kataloogib teavikuid, järgides Eesti ja rahvusvahelisi kirjeldamise, liigitamise ning märksõnastamise standardeid; on kursis kaasaegse metaandmete loomise tehnoloogiaga; 2. koordineerib andmekogude loomist ja täiendamist tulenevalt raamatukogu tegevuse eesmärkidest ja ülesannetest; 3. töötab välja kogude korraldamise ning teavikute säilitamise, ennistamise ja turvalisuse tagamise põhimõtted, tagab nende järgimise.	• Oskavad kirjeldada ja kataloogida teavikuid ISBD ja MARC-21 vormingu järgi. • Saavad aru liigitamise põhimõtetest ja kasutusest raamatukogu- ja infotöös; • Tunnevad erinevate liigitussüsteemide olemust; • Tunnevad liigitamise metoodikat. INT6075.DT Kogude arendus ja haldus Kursuse läbinud üliõpilane • Teab infokandjate valmistamiseks mõeldud materjale ja nende omadusi • Oskab hinnata infokandjate vananemist ja kahjustumist mõjutavaid tegureid. • Omab ülevaadet hoiustamise põhimõtetest, säilitusstrateegiatest ja meetoditest INT6006.DT Indekseerimine ja sisu analüüs Kursuse läbinud üliõpilane • Mõistab teavikute analüüs-süntheesitootluse osa infovahenduses • Suudab indekseerida, annoteerida ja refereerida tekste ning teavikuid ning koostada infoülevaateid INT6083 .DT Digitaalse informatsiooni ja andmete säilitamine Kursuse läbinud üliõpilane • Oskab seletada digitaalse arhiveerimise ja säilitamise erinevusi paberil ainese arhiveerimisest ja säilitamisest • Suudab kriitiliselt hinnata digitaalse säilitamise erinevaid lahendusi ja strateegiaid • Oskab määrata digitaalse objekti arhiveerimiseks ja säilitamiseks vajalikke tegevusi sõltuvalt objekti omadustest
B.2.3 Lugeja- ja infoteenindus <u>Tegevusnäitajad tase 6</u> 1. rakendab teenindusviise lähtuvalt sihtrühma vajadustest ja raamatukogu kasutamise eeskirjast; valib sobiva suhtlemisviisi, suudab probleeme ennetada ning konfliktidega toime tulla; 2. pakub raamatukogu- ja infoteenuseid lähtuvalt sihtrühma vajadustest ja raamatukogu kasutamise eeskirjast; 3. korraldab raamatukogu kogusid ja teenuseid tutvustavaid näitusi ja üritusi, lähtudes raamatukogu tegevuskavast,	INT6011.DT Infoteenindus Kursuse läbinud üliõpilane • Omab teadmisi infoteeninduse eri vormidest ning oskusi nende rakendamiseks; • Oskab kindlaks määrata kasutajate infovajadusi, interpreteerida päringuid ja läbi viia päringuintervjuud; • Oskab kasutada sobivaid infoallikaid kasutaja päringutele vastamisel ja infootsingu juhendamisel;

sihtrühma vajadustest ja kaasates kogukonda; koostab teavitusmaterjale; viib läbi kasutajakoolitusi vastavalt sihtrühma tasemele ja vajadustele, kasutades sobivat koolitusvormi ning -meetodit. <u>Tegevusnäitajad tase 7</u> 1. korraldab teenindusprotsessi lähtuvalt sihtrühma vajadustest ja raamatukogu kasutamise eeskirjast; loob kasutajasõbraliku teeninduskeskkonna, valides sobiva suhtlemisviisi; suudab probleeme ennetada ning konfliktidega toime tulla; käsitleb kaebusi ja pretensioone; 2. korraldab raamatukogu- ja infoteenuste pakkumist lähtuvalt sihtrühma vajadustest ja raamatukogu kasutamise eeskirjast. 3. korraldab kasutajakoolituse programmide ja teavitusmaterjalide väljatöötamist eesmärgiga tutvustada raamatukogu kogusid ja teenuseid, organiseerib näitusi ja üritusi, lähtudes sihtrühma vajadustest ja kaasates kogukonda; korraldab kasutajakoolitusi vastavalt sihtrühma tasemele ja vajadustele, valides sobiva koolitusvormi ning –meetodi.	• Orienteerub infoteeninduse kvaliteedi hindamise meetodites. INT6059.DT Raamatukogutöö praktika Praktika läbinud üliõpilane: • Omab lugejateeninduse kogemust
B.2.4 Arendustegevus <u>Tegevusnäitajad tase 6</u> 1. osaleb võrgustikutöös, koostööprojektides, erialases infovahetuses ja ühistegevuses vastavalt oma pädevusele, arvestades Eesti ja Euroopa raamatukogude ning teiste mäluasutuste koostöövorme ja nende toimimismehhanisme; 2. kogub ja üldistab oma töövaldkonnaga seotud andmeid; tõlgendab andmeid sobivas kontekstis; 3. osaleb organisatsiooni poliitikate ja strateegiate rakendamises; 4. tutvustab raamatukogu tegevust oma pädevuste piires, kasutades erinevaid võimalusi ja vahendeid. B.2.4 Juhtimine ja arendustegevus. Tase 7 Tegevusnäitajad: 1. arendab järjepidevat koostööd ja hoiab suhteid strateegiliste partneritega, osaledes infovahetuses ja ühistegevuses; osaleb võrgustikutöös, arvestades Eesti ja Euroopa raamatukogude ning teiste mäluasutuste	Õppekava õpiväljundid Õppekava läbinud üliõpilane • Omab süsteemseid teadmisi informatsiooni ja dokumentaalsete andmekogude ajaloo, mõistete ning filosoofiliste lähtekohtade, antud valdkonna teooriate ja metodoloogiate kohta • Mõistab infospetsialisti kui teadmiste vahendaja rolli ühiskonnas • Suudab kriitiliselt ja süsteemselt mõelda ning probleeme püstitada ja lahendada INT6002.DT Sissejuhatus infoteadustesse Kursuse läbinud üliõpilane: • Määratleb infoteaduse ja raamatukogunduse olemust, uurimisainet, objekti ja ülesandeid; • Selgitab infoteaduse ja raamatukogunduse põhimõisteid ning seoseid teiste teadusharudega; • Kirjeldab infoteaduse ja raamatukogunduse arengulugu, peamisi uurimisvaldkondi, probleeme, uurijaid ning infoühiskonna käsitlusi;

koostöövorme ja nende toimimismehhanisme; 2. algatab ja koordineerib raamatukogu tegevusega seotud andmete kogumist; analüüsib kogutud andmeid, kasutades erinevaid andmekogumis- ja analüüsimeetodeid; tulemuste alusel korraldab edasised tegevused; 3. algatab raamatukogu poliitika, strateegiate ja rakenduskavade koostamise, osaleb nende väljatöötamisel; korraldab nende elluviimise oma vastutusala piires; 4. tutvustab raamatukogu tegevust oma pädevuste piires, kasutades erinevaid võimalusi ja vahendeid; 5. kavandab tegevused, koostab eelarve ja jälgib selle täitmist oma vastutusala ulatuses; jälgib protsesside toimimist, analüüsib olukorda ja vajadusel kavandab muudatused õigeaegselt; 6. moodustab meeskonna, lähtudes vajadustest ja raamatukogu eesmärkidest; hindab personali töösooritust, juhendab ja motiveerib töötajaid; määratleb töötajate arenguvajaduse, loob arenguvõimalused.	• Analüüsib infopoliitika olemust ja eri tasandeid, infopoliitika valdkondi, struktuuri, mõjusfääre ja rakendusvaldkondi; • Omab ülevaadet infoteaduse ja raamatukogunduse teoreetilistest käsitlustest; • Omab teadmisi eri tüüpi infoasutuste ja raamatukogude ülesannetest ja rollist ühiskonnas; • Omab ülevaadet infoasutuste sh raamatukogude arengutest digitaalses infokeskkonnas; • Mõistab infotöötaja sh raamatukoguhoidja rolli ühiskonnas; • Kirjeldab infotöötaja pädevusnõudeid, koolitussituatsiooni ning erialaorganisatsioone; • Analüüsib erialakirjandust, põhjendab enda ja teiste esitatud seisukohti ja esitab analüüsi tulemusi erialaauditooriumile. INT6003.DT Infoteaduste uurimismeetodid Kursuse läbinud üliõpilane • Omab teadmisi teadustöö olemusest ja selle filosoofilistest lähtekohtadest; • Omab teadmisi uurimustöö metodoloogiatest ning konkreetsetest andmekogumise ja analüüsi meetoditest, oskab valida uurimistöö meetodeid infoteadusliku uurimistöö tarbeks ning neid praktiliselt rakendada; • Suudab uurimistöid kriitiliselt analüüsida ja hinnata. INT8078.DT Mäluasutuste juhtimine ja turundus Kursuse läbinud üliõpilane • omab teadmisi organisatsiooni juhtimisest ja strateegilisest planeerimisest; • omab personalijuhtimise-alaseid teadmisi; • omab ülevaadet erialaühendustest ja mäluasutustes koostööst; • tunneb turunduse peamisi teooriaid ja mudeleid; - oskab turunduse teoreetilisi mudeleid üle kanda mäluasutuste konteksti; - on võimeline hindama, mil määral teenused rahuldavad mäluasutuste kasutajate vajadusi; - on võimeline positsioonima mäluasutusi turunduskeskkonnas; - on võimeline koostama mäluasutuse turundusplaani.
--	--

	Bakalaureusetöö Bakalaureusetöö kirjutanud üliõpilane • Oskab kasutada erialast terminoloogiat • Suudab kirjutada uurimistööle omases stiilis • Oskab tutvustada oma uurimistööd suulise esitluse käigus ning suudab osaleda teaduslikus diskussioonis • On võimeline iseseisvalt töötama, kriitiliselt mõtlema ja uurimistöösse puudutavaid otsuseid langetama INT6078.DT Mäluasutuste juhtimine ja turundus Kursuse läbinud üliõpilane • Omab teadmisi organisatsiooni juhtimisest ja strateegilisest planeerimisest; • Omab personalijuhtimise-alaseid teadmisi; • Omab ülevaadet erialaühendustest ja mäluasutustes koostööst; • Tunneb turunduse peamisi teooriaid ja mudeleid; • Oskab turunduse teoreetilisi mudeleid üle kanda mäluasutuste konteksti; • On võimeline hindama, mil määral teenused rahuldavad mäluasutuste kasutajate vajadusi; • On võimeline positsioonima mäluasutusi turunduskeskkonnas; • On võimeline koostama mäluasutuse turundusplaani
Kutset läbivad kompetentsid (tase 6 ja 7)	
Tegevusnäitajad tase 6 ja 7 1. järgib oma töös raamatukogunduse ja sellega seotud valdkondade õigusakte ja organisatsioonis kehtestatud kordasid; 2. järgib oma töös raamatukoguhoidja eetikakoodeksit (vt lisa 1 Raamatukoguhoidja eetikakoodeks); 3. väljendab ennast selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt; 4. kasutab oma töös korrektset ja kaasaegset info- ja raamatukogutöö terminoloogiat; 5. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduses toodud nõuetele; kasutab inglise või vene keelt osaoskuste Mõistmine ja Rääkimine osas tasemel B1 (vt lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused); 6. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades, Sisulooime ja Turvalisus (vt lisa 3 Digioskused).	Õppekava õpiväljundid • Valdab kommunikatiivseid oskusi, oskab suhelda erinevate sihtgruppidega ning osaleda meeskonnatöös INT6015.DT Intellektuaalse omandi kaitse Aine läbimise järel üliõpilane • Orienteerub intellektuaalomandi objektides, tunneb loometöö kaitsmise vajadust ja võimalusi; • Oskab analüüsida intellektuaalomandi objekte ja valida loometöö tulemusena valminud objekti iseärasustest lähtuv sobivaim kaitseviis; • Suudab analüüsida ja vältida teiste isikute loodud teoste jt intellektuaalomandi objektide kasutamise seotud õigusrikkumisi.

	INT6002.DT Sissejuhatus infoteadustesse Kursuse läbinud üliõpilane • Selgitab infoteaduse ja raamatukogunduse põhimõisteid ning seoseid teiste teadusharudega; Bakalaureusetöö Bakalaureusetöö kirjutanud üliõpilane • Oskab kasutada erialast terminoloogiat Moodul: Erialane võõrkeel Mooduli läbinud üliõpilane • Valdab informatsiooni loomise, organiseerimise ja vahendamise ning dokumentaalsete andmekogude alast terminoloogiat inglise keeles • Suudab lugeda ja mõista ingliskeelseid erialaseid tekste Muid võõrkeeli on võimalik õppida vabaainete raames, mille maht on 24EAPd INT6073.DT Infootsing: allikad ja meetodid (inglise keeles) Kursuse läbinud üliõpilane • Tunneb ja kirjeldab erinevaid otsingutehnikaid ja strateegiaid; • Tunneb erinevaid infoallikaid; • Oskab valida infovajadusele vastavalt sobivaid infoallikaid; • Tunneb ja oskab kasutada raamatukogu infoteenuseid; • Tunneb e-raamatukogude, arhiivide ja digikogude otsinguvõimalusi; • Oskab kasutada raamatukogude e-katalooge; • Oskab formuleerida infopäringut; • Tunneb vahendusinfoallikaid, bibliograafia liike ja viiteinfo nimestikke; • Tunneb juriidilisi ja administratiivseid infoallikaid; • Oskab leida relevantset informatsiooni otsimootorite, teemakataloogide, metaotsivahendite, e-andmebaaside (litsentseeritud ja litsentseerimata) kaudu; • Oskab kriitiliselt hinnata infootsingu tulemusi ja infoallika kvaliteeti; • Tunneb viitamise ja tsiteerimise reegleid, oskab viidata kasutatud infoallikatele; • Oskab informatsiooni organiseerida viitehaldustarkvarade abil.
--	--

	INT6061.DT Veebisisu infoanalüüs ja vahendamine Kursuse läbinud üliõpilane • Mõistab Interneti ja veebiressursside tähtsust organisatsioonide info-ja teadmusjuhtimises • Oskab hinnata veebiressursside väärtust eri tarbijate seisukohast • Tunneb veebisisu klassifitseerimise põhimõtteid ja erinevate laadide ja tüüpide eripärasid • Oskab analüüsida veebiressursse, valida, vahendada neid ja arhiveerida. INT6041.DT Elektrooniline kirjastamine Kursuse läbinud üliõpilane • Omab teadmisi elektroonilise kirjastamise erinevate vormide kohta, tunneb nende iseärasusi ja kasutamise võimalusi • Oskab arvesse võtta elektroonilise publitseerimisega seotuvaid õiguslikke ja eetilisi küsimusi • Orienteerub kaasaegsete publitseerimisvõimaluste hulgas (sh veeb 2.0). • Oskab ise välja anda veebipublikatsiooni
--	--

TLÜ Digitehnoloogiaste instituudi Infoteaduse magistriõppekava (kood EHISes 1729, õppekava grupp Ajakirjandus ja infolevi) võrdlus kutsestandarditega*: Raamatukoguhoidja, tase 6 (kutsestandardi registritähis: 19-22112017-1.3/6k), Raamatukoguhoidja, tase 7 (kutsestandardi registritähis: 19-22112017-1.4/6k), Raamatukoguhoidja, tase 8 (kutsestandardi registritähis: 19-22112017-1.5/6k), Teabehalduse korraldaja, tase 6 (kutsestandardi registritähis: 14-27052019-01/7k), Arhivaar, tase 6 (kutsestandardi registritähis: 14-28112017-4.2/3k), Juhiabi, tase 6 (kutsestandardi registritähis: 14-10052017-6.2/6k), Karjäärispetsialist, tase 6 (kutsestandardi registritähis: 21-15112017-2.4/5k), Karjäärispetsialist, tase 7 (kutsestandardi registritähis: 21-15112017-2.5/4k)

Taustaks ja selgituseks võrreldavatest kutsestandarditest:

	Raamatukoguhoidja, tase 6, 7, 8	Teabehalduse korraldaja, tase 6	Juhiabi, tase 6	Arhivaar, tase 6	Karjäärispetsialist, tase 6, 7
Vastutav Kutsenõukogu	Kultuuri Kutsenõukogu	Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu	Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu	Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu	Hariduse Kutsenõukogu
Kehtib kuni	21.11.2022	26.05.2024	09.05.2022	27.11.2022	14.11.2022
Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2 Tippspetsialistid 26 Õigus-, sotsiaal- ja kultuurivaldkonna tippspetsialistid	2 Tippspetsialistid 24 Äri ja halduse tippspetsialistid	3343 Sekretärid- asjaajajad ja sekretärid- juhiabid	4 Ametnikud 41 Lihtametnikud ja arvutiametnikud	2 Tippspetsialistid 24 Äri- ja haldusala tippspetsialistid
Viide Euroopa kvalifikatsiooniraa mistikule (EQF)	6, 7, 8	6	6	6	6, 7

*Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Võrdlusanalüüs:

Raamatukoguhoidja, tase 6,7, 8	Teabehalduse korraldaja, tase 6	Arhivaar, tase 6	Juhiabi, tase 6	Karjäärspetsialist, tase 6, 7 (valitav tööosa: Karjääriinfo vahendamine)	Infoteaduse magistriõppekava
Kogude kujundamine 1. Infovajaduse väljaselgitamine ja kogutava info valimine. 2. Inforessurssidele juurdepääsu ja teavikute hankimine. 3. Kogude inventuuri läbiviimine, teavikute kustutamine.					INT7160.DT Digitaalraamatukogu haldamine ja tehnoloogiad Õppeaine edukal läbimisel üliõpilane: - tunneb digitaalraamatukogu olemust ja kontseptsioone; - on võimeline analüüsima ja hindama digitaalraamatukogu mudeleid ja arhitektuure; - on võimeline analüüsima ja hindama digitaalraamatukogu tehnoloogiaid digitaalobjekti elukäigu erinevate etappide jaoks; - demonstreerib oskust planeerida digitaalraamatukogu tehnoloogiate haldamist ja kasutamist. INT7097.DT Infokäitumise ja -otsingu teooriad Kursuse läbinud üliõpilane: - Suudab selgitada info hankimise, -otsingu, infopädevuse ja infokäitumise olemust; - Tunneb info hankimise, -otsingu, infopädevuse ja infokäitumise teooriaid, põhikäsitlusi ning mudeleid; - Tunneb info hankimise, -otsingu ja infopädevusega ning infokäitumisega seotud peamisi uurimisvaldkondi ja uurijaid; - Oskab analüüsida, võrrelda ja hinnata info hankimise, -otsingu ja infopädevuse ning infokäitumise peamisi käsitlusi ja mudeleid; - Oskab määratleda uurimisprobleeme tänapäeva info hankimise, -otsingu ja infopädevuse ning infokäitumise valdkonnas; - Suudab osaleda rühmatöös ning omab kommunikatiivseid

					oskusi suhtlemiseks erinevate sihtrühmadega.
Kogude töötlemine ja säilitamine 1. Metaandmete loomine. 2. Inforessursside loomine. 3. Kogude korraldamine ja turvalisuse tagamine.	Teabehalduse korraldamine 1. Organisatsioon i teabehalduse põhimõtete väljatöötamine 2. Teabehalduse juhendite väljatöötamine 3. Teabe liigitusskeemi koostamine 4. Teabe haldamisega seotud tegevuste koordineerimine 5. Muudatuste haldamine 6. Teabehalduse riskianalüüsi läbiviimine 7. Kvaliteedisüsteemi rakendamises osalemine	Dokumentide liigitamine ja haldamine 1. Funktsioonide, tegevuste ja toimingute analüüsimine 2. Liigitusskeemi koostamine 3. Säilitustähtaegade määramine 4. Arhiivi koosseisust ülevaate koostamine 5. Säilitustähtaegade jälgimine 6. Hindamisalane koostöö avaliku arhiiviga	Dokumentide haldamine 1. Dokumendi- halduse ja dokumentide elukäigu korraldamine 2. Dokumentide loomine 3. Dokumentide menetlemine 4. Andmekaitse -nõuete rakendamine 5. Infosüsteemide kasutamine		INT7166.DT Andme-, info- ja dokumendihaldussüsteemid Kursuse läbinud üliõpilane: - tunneb info-, andme- ja dokumendihaldussüsteemi olemust ja toimimispõhimõtteid; - omab ülevaadet riigi infosüsteemist ja selle haldamise vahenditest; - suudab korraldada info-, andme- ja dokumendihaldust vastavalt infoühiskonna arengu vajadustele; - omab teadmisi koosvõime põhimõtetest ja nende tagamise võimalustest; - omab ülevaadet valdkondlikest menetlussüsteemidest ja nendega seonduvate info, andmete ja dokumentide haldamise spetsiifikast; - tunneb avalike e-teenuste korraldamise põhimõtteid. INT7161.DT Infoarhitektuur ja disain Aine läbinud üliõpilane: - mõistab infoarhitektuuri loomise eesmärgid, funktsioone ja rakendusi veebi eri keskkondades; - valdab infoarhitektuuri loomise põhietappe ja meetodeid; - tunneb tarbijakeskse infodisaini olulisi põhimõtteid; - oskab analüüsida, hinnata ja soovitada parimaid infoarhitektuurilisi ja infodisaini lahendusi veebis informatsiooni esitlemise ja korraldamise raamistikule tuginedes.
Lugeja- ja infoteenindus (6, 7)	Teabehalduse põhimõtete rakendamine	Arhiivi kasutamine		Karjääriinfo vahendamine (6, 7)	INT7167.DT Andme- ja infoanalüüsi teenused organisatsioonis

1. Teenindus- ja suhtlemisviiside rakendamine. 2. Raamatukogu- ja infoteenuste pakkumine. 3. Kogude ja teenuste tutvustamine, kasutajakoolitus.	teenuste halduses 1. Äriprotsesside ja teenuste kaardistamises osalemine 2. Äriprotsesside ja teenuste teabeanalüüs 3. Infosüsteemide ärianalüüsi tegemine 4. Teenusdisaini protsessis osalemine 5. Infosüsteemide arendamises osalemine	1. Arhiivi kasutamise planeerimine 2. Uurijate teenindamine ja nõustamine 3. Arhiivipäringutel e vastamine ja arhiivist väljastatava teabe õigsuse kinnitamine 4. Juurdepääsutingimuste rakendamine 5. Arhiivikasutajate tagasiside koondamine ja analüüs		1. Kontakti loomine ja kliendi vajaduste määratlemine. 2. Kliendi juhendamine tööotsimis- ja haridusvalikute tegemise oskuste ning infopädevuse arendamisel. 3. Grupitegevusteks vajaliku tegevuskava koostamine. 4. Grupitegevuste läbiviimine tööotsimis- ja haridusvalikute tegemise oskuste ning infopädevuse arenemiseks. 5. Karjääriinfo haldamine ja edastamine.	Aine läbinud üliõpilane: - mõistab infoanalüütiliste teenuste olulisust organisatsiooni eesmärkide saavutamisel, juhtimisotsuste vastuvõtmisel ja kohanemisel muutuva keskkonnaga; - omab teadmisi andme- ja infoseire olemusest ja tähtsusest organisatsioonide infoanalüütiliste teenuste pakkumise protsessis; - tunneb veebikeskkonna andme- ja infoseire eripära ja olulisemaid seire võimalusi ja meetodeid; - valdab kogutavate andmete ja informatsiooni töötlemise põhimõtteid ja rakendatavaid infoanalüüsi meetodeid. INT7117.DT Digitaalraamatukogu teenused ja kasutajad Aine läbinud üliõpilane: - tunneb digitaalraamatukogu teenuste kavandamise ja arendamise erinevaid mudeleid; - on võimeline analüüsima ja hindama digitaalraamatukogu teenuseid ja kasutaja ootusi ning vajadusi; - on võimeline valima digitaalraamatukogule sobiva teenuste kvaliteedi hindamismudeli; - oskab kavandada, arendada ja rakendada digitaalraamatukogu teenuseid. INT7155.DT Infootsing: strateegiad ja meetodid Aine läbinud üliõpilane: - tunnetab infospetsialisti kui infovahendaja efektiivse infootsingu sooritamise olulisust; - tunneb erinevaid otsingustrateegiaid ja meetodeid ja oskab valida infovajadusele vastavaid vahendusinfo allikaid; - oskab sooritada otsinguid erinevates andmebaasides bibliograafilistes, faktograafiliste ja täistekstandmebaasides; - valdab infootsingut veebis ja oskab kriitiliselt hinnata leitud informatsiooni; - oskab juhendada kasutaja infootsinguid ja anda nõu personaalse informatsiooni haldamiseks.
--	--	--	--	--	---

					INT7153.DT Info- ja teadmusjuhtimise teooriad ja praktikad Kursuse läbinud üliõpilane: - mõistab info- ja teadmusjuhtimise eesmärgid ja vajalikkust organisatsioonis/kogukonnas; - omab ülevaadet info- ja teadmusjuhtimise rollist, võimalustest, keskkondadest ja tehnoloogiatest; - mõistab organisatsioonis, võrgustikes ja kogukondades toimuvaid teadmusjuhtimise protsesse; - oskab valida ja kombineerida keskkondi/tehnoloogiaid info- ja teadmusjuhtimiseks organisatsioonis/kogukondades; - oskab alata ja korraldada info- ja teadmusjuhtimise protsessi organisatsioonis/kogukonnas. - oskab seostada info- ja teadmusjuhtimist teiste teadusvaldkondadega ning ära tunda ja luua interdistsiplinaarseid seoseid; - suudab kriitiliselt, süsteemselt mõelda, iseseisvalt töötada ning probleeme püstitada ja lahendada info- ja teadmusjuhtimise valdkonnas; - suudab osaleda erialases diskussioonis ning suhelda erinevate sihtgruppidega ning olla pädevalt võimeline edasi andma oma teadmisi õpetamise, juhendamise või muul teel nii eesti kui ka inglise (või mõnes muus) keeles.
Lugeja- ja infoteenindus (8) 1. Teeninduskvaliteedi hindamine ja parendamine. 2. Raamatukogu- ja infoteenuste disain. 3. Kogude ja teenuste tutvustamine, kasutajakoolitus.					INT7099.DT Infotegevuse juhtimine ja hindamine Kursuse läbinud üliõpilased: - teavad kaasaegseid juhtimisteoreetilisi käsitlusi; - saavad aru info- ja mäluasutuste ning infotegevuse strateegiate kavandamise põhimõtetest; - tunnevad personali juhtimise käsitlusi ja põhimõtteid; - omavad teadmisi organisatsioonikultuuri erinevatest käsitlustest ja aspektidest; - tunnevad tulemuslikkuse hindamise teoreetilisi mudeleid ja oskavad neid üle kanda infoteenuste analüüsimise ja hindamise protsessi;

					- on võimelised kasutama tasakaalustatud arvestuskaarti raamatukogu tegevuse tulemuslikkuse analüüsimisel; - on võimelised hinnanguliselt võrdlema raamatukogu tulemuslikkuse hindamismudeleid. INT7117.DT Digitaalraamatukogu teenused ja kasutajad Kursuse läbinud üliõpilane: - tunneb digitaalraamatukogu teenuste kavandamise ja arendamise erinevaid mudeleid; - on võimeline analüüsima ja hindama digitaalraamatukogu teenuseid ja kasutaja ootusi ning vajadusi; - on võimeline valima digitaalraamatukogule sobiva teenuste kvaliteedi hindamismudeli; - oskab kavandada, arendada ja rakendada digitaalraamatukogu teenuseid.
Arendustegevus (6) 1. Koostöö ja võrgustikes osalemine. 2. Uurimine ja analüüsimine. 3. Raamatukogu poliitika, strateegiate ning rakenduskavade elluviimine. 4. Suhtlemine avalikkusega.	Koolitamine ja nõustamine 1. Koolitusvajaduse kaardistamine 2. Koolituste korraldamine 3. Teabehalduse alane nõustamine		Projektijuhtimine 1. Projekti käivitamine 2. Projekti tegevuskava ja ajakava koostamine 3. Projekti elluviimine 4. Projekti lõpetamine ja aruandlus		DTI7002.DT Uurimismeetodid Kursuse läbinud üliõpilane: - mõistab teadusliku uurimistöö olemust, filosoofilisi lähtekohti ja uurimistöö protsessi; - tunneb erinevaid uuringudisaine, -strateegiaid, -meetodeid ja -tehnikaid; - tunneb uuringutele esitatavaid kvaliteedikriteeriume ning oskab nendest lähtuvalt uurimistöid kriitiliselt analüüsida ja nende teostamise kvaliteeti hinnata; - suudab kriitiliselt ja süsteemselt mõelda, iseseisvalt töötada, määratleda uurimisprobleemi ning püstitada erialaseid uurimisküsimusi/hüpoteese ja valida sobiva uuringustrateegia ja meetodid nende lahendamiseks; - oskab kavandada ja reaalselt läbi viia uuringuid; - oskab esitada uurimistulemusi suuliselt ja kirjalikult. INT7165.DT Info- ja andmeteaduse teooriad ja metodoloogiad Kursuse läbinud üliõpilane: - tunneb info- ja andmeteaduse teooriaid, käsitlusi ja mudeleid, kaasaegseid uurimisvaldkondi ja -suundi; - mõistab info- ja andmeteaduse olemust ja kontseptuaalset

					struktuuri; - tunneb uurimistöö protsessi, on kursis erinevate uuringudisainide ja meetodite iseärasustega; - suudab orienteeruda erinevate metodoloogiate raames rakendatavate uuringudisainide ja meetodite seas, analüüsida ja hinnata uurimuste läbiviimise metoodikat, teostamise kvaliteeti, valida sobivad meetodid oma uurimistöö tarbeks; - oskab kriitiliselt uurimistöid analüüsida. INT7099.DT Infotegevuse juhtimine ja hindamine Kursuse läbinud üliõpilased: - teavad kaasaegseid juhtimisteoreetilisi käsitlusi; - saavad aru info- ja mäluasutuste ning infotegevuse strateegiate kavandamise põhimõtetest; - tunnevad personali juhtimise käsitlusi ja põhimõtteid; - omavad teadmisi organisatsioonikultuuri erinevatest käsitlustest ja aspektidest; - tunnevad tulemuslikkuse hindamise teoreetilisi mudeleid ja oskavad neid üle kanda infoteenuste analüüsimise ja hindamise protsessi; - on võimelised kasutama tasakaalustatud arvestuskaarti raamatukogu tegevuse tulemuslikkuse analüüsimisel; - on võimelised hinnanguliselt võrdlema raamatukogu tulemuslikkuse hindamismudeleid.
Juhtimine ja arendustegevus (7, 8) 1. Koostöö ja võrgustikes osalemine. 2. Uurimine ja analüüsimine. 3. Raamatukogu poliitikate, strateegiate ning rakenduskavade koostamine ja elluviimine.	Koolitamine ja nõustamine 1. Koolitusvajaduse väljaselgitamine 2. Koolitusplaani ja -eelarve koostamine.				DTI7002.DT Uurimismeetodid Kursuse läbinud üliõpilane: - mõistab teadusliku uurimistöö olemust, filosoofilisi lähtekohti ja uurimistöö protsessi; - tunneb erinevaid uuringudisaine, -strateegiaid, -meetodeid ja -tehnikaid; - tunneb uuringutele esitatavaid kvaliteedikriteeriume ning oskab nendest lähtuvalt uurimistöid kriitiliselt analüüsida ja nende teostamise kvaliteeti hinnata; - suudab kriitiliselt ja süsteemselt mõelda, iseseisvalt töötada, määratlada uurimisprobleemi ning püstitada

4. Suhtlemine avalikkusega. 5. Protsesside juhtimine. 6. Inimeste juhtimine ja eestvedamine.	Koolituste korraldamine 3. Koolitusmaterjalide ja kasutusjuhendite koostamine 4. Dokumendihalduse alane nõustamine				erialaseid uurimisküsimusi/hüpoteese ja valida sobiva uuringustrateegia ja meetodid nende lahendamiseks; - oskab kavandada ja reaalselt läbi viia uuringuid; - oskab esitada uurimistulemusi suuliselt ja kirjalikult. INT7099.DT Infotegevuse juhtimine ja hindamine Kursuse läbinud üliõpilased: - teavad kaasaegseid juhtimisteoreetilisi käsitlusi; - saavad aru info- ja mäluasutuste ning infotegevuse strateegiate kavandamise põhimõtetest; - tunnevad personali juhtimise käsitlusi ja põhimõtteid; - omavad teadmisi organisatsioonikultuuri erinevatest käsitlustest ja aspektidest; - tunnevad tulemuslikkuse hindamise teoreetilisi mudeleid ja oskavad neid üle kanda infoteenuste analüüsimise ja hindamise protsessi; - on võimelised kasutama tasakaalustatud arvestuskaarti raamatukogu tegevuse tulemuslikkuse analüüsimisel; - on võimelised hinnanguliselt võrdlema raamatukogu tulemuslikkuse hindamismudeleid. INT7166.DT Andme-, info- ja dokumendihaldussüsteemid Kursuse läbinud üliõpilane: - tunneb info-, andme- ja dokumendihaldussüsteemi olemust ja toimimispõhimõtteid; - omab ülevaadet riigi infosüsteemist ja selle haldamise vahenditest; - suudab korraldada info-, andme- ja dokumendihaldust vastavalt infoühiskonna arengu vajadustele; - omab teadmisi koosvõime põhimõtetest ja nende tagamise võimalustest; - omab ülevaadet valdkondlikest menetlussüsteemidest ja nendega seonduvate info, andmete ja dokumentide haldamise spetsiifikast; - tunneb avalike e-teenuste korraldamise põhimõtteid.
---	---	--	--	--	---

			Organisatsioon i töö- ja suhtekorraldus 1. Organisatsioon i- kultuuri järgimine 2. Teavikute haldamine 3. Organisatsioon i suhtekorraldus 4. Ametikohtumis te korraldamine 5. Lähetuste korraldamine 6. Personalitöö tehniline korraldamine 7. Raamatupida- mise assisteerimine 8. Hea töökesekkon-na tagamine		INT7166.DT Andme-, info- ja dokumendihaldussüsteemid Kursuse läbinud üliõpilane: - tunneb info-, andme- ja dokumendihaldussüsteemi olemust ja toimimispõhimõtteid; - omab ülevaadet riigi infosüsteemist ja selle haldamise vahenditest; - suudab korraldada info-, andme- ja dokumendihaldust vastavalt infoühiskonna arengu vajadustele; - omab teadmisi koosvõime põhimõtetest ja nende tagamise võimalustest; - omab ülevaadet valdkondlikest menetlussüsteemidest ja nendega seonduvate info, andmete ja dokumentide haldamise spetsiifikast; - tunneb avalike e-teenuste korraldamise põhimõtteid.
		Arhiveerimine 1. Arhiiviskeemi koostamine 2. Paber kandjal dokumentide			INT7163.DT Digitaalne säilitamine ja teabehaldus Kursuse läbimise järel üliõpilane: - oskab seletada digitaalse säilitamise erinevusi paberil ainese säilitamisest ; - suudab kriitiliselt hinnata digitaalse säilitamise erinevaid

		füüsiline korrastamine 3. Arhiivivormingut e rakendamine 4. Arhiivikirjelduse koostamine 5. Arhiivikirjelduse ja -korrastuse kvaliteedi kontrollimine 6. Kogumise planeerimine 7. Arhivaalide üleandmise avalikku arhiivi			lahendusi ja strateegiaid; - oskab põhjendada digitaalarhiivi loomise vajadust ja kasu organisatsioonis; - oskab määrata digitaalse objekti arhiveerimiseks ja säilitamiseks vajalikke tegevusi sõltuvalt objekti omadustest; - demonstreerib orienteerumist digitaalse säilitamise jaoks vajalike metaandmete liikides; - tunneb teabehalduse põhimõtteid; - oskab kasutada standardeid ja normdokumente organisatsiooni teabehalduse korraldamisel.
Kutset läbivad kompetentsid Tegevusnäitajad: -järgib oma töös raamatukogunduse ja sellega seotud valdkondade õigusakte ja organisatsioonis kehtestatud kordasid; -järgib oma töös raamatukoguhoidja eetikakoodeksit; -väljendab ennast selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt;	Kutset läbivad kompetentsid - Teabehalduse põhimõtete rakendamine teenuste halduses; - Teabehalduse korraldamine; - Koolitamine ja nõustamine; - Meeskonnatöö ja suhtlemine;	Kutset läbivad kompetentsid Tegevusnäitajad : -väljendab end korrektselt ja arusaadavalt nii kõnes kui kirjas, kasutab emakeelt kõrgtasemel C1. On võimeline oma töös kasutama vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B1.	Kutset läbivad kompetentsid 1. Arvuti kasutamise oskused: arvuti- ja internetikasutamise põhitõed (sh internetiturvalisus, koostöö internetis) teksti- ja tabelitöötlus, esitluste koostamine,		INT7008.DT Infoetika ja teaberessursside õiguslikud aspektid Kursuse läbinud: - suudavad rakendada oma teadmisi infokeskkonna eetilistest ja õiguslikest aspektidest; - oskavad lahendada inforessursside hankimise, kasutamise ja säilitamisega seotud probleeme ning infokasutajaid nõustada. YID6001.YM Erialasid Lõimiv Uuendus/ELU Õppeaine edukal läbimisel üliõpilane: - loob seoseid ja analüüsib ELU projektis seatud eesmärgid ja nende lahendusvõimalusi nii enda kui teiste erialade perspektiividest lähtudes; - kasutab ELU projekti elluviimise käigus omandatud uusi erialaseid ja erialade vahelisi teadmisi ning tunneb ära nende rakendamise võimalused; - rakendab projekti- ja meeskonnatöö toimimise

-kasutab oma töös korrektset ja kaasaegset info- ja raamatukogutöö terminoloogiat; -kasutab oma töös eesti keelt vastavalt keeleseaduses toodud nõuetele; kasutab inglise või vene keelt osaoskuste Mõistmine ja Rääkimine osas tasemel B1	- Tegevuste planeerimine; - Enesearendamine; - Väljendab ennast eesti keeles selgelt ja arusaadavalt, korrektset erialaterminoloogiat kasutades tasemel C1; - On võimeline tööalaselt suhtlema vähemalt ühes võõrkeeles (soovitavalt inglise keeles) tasemel B2; - Kasutab tööalaselt arvutit probleemilahenduse, ohutuse ja sisuloome osaoskuse osas iseseisva kasutaja tasemel ning infotöötluse ja	-kasutab oma töös arvutit: loob ja haldab faile, kasutades selleks nii tabel- kui tekstitöötluse vahendeid ning erialast tarkvara; kasutab interneti infootsingumootoreid ja elektroonse kommunikatsiooni seadeid; järgib info turvamise ja andmete füüsilise turvalisuse põhimõtteid. -arendab tööalaseid teadmisi läbi pideva professionaalse õppe ja hoiab end kursis erialal toimuvate tehnoloogiliste arengutega. -saab aru organisatsiooni struktuurist ja selle erinevate	andmebaaside ja infosüsteemide kasutamine, veebi- ja pilditöötluse oskused. Lisaks on teadlik ja kasutab oma töös erialaseid tarkvaraprogramme, veebirakendusi ja äppe. Valdab pimekirja süsteemi. 2. Kasutab heaperemeheli kult bürootehnikat (paljundusmasinad, skannerid, printerid, esitlustehnikajms), vajadusel abistab kaastöötajaid ja korraldab bürootehnika hooldust. 3. Kasutab oma töös		põhimõtteid, sh rollide jaotamine, vastutuse võtmine, panustamine grupitöösse ning on omandanud ajajuhtimise oskused; - analüüsib projekti edenemist ja selle tulemuslikkust, hinnates oma tegevusi kriitiliselt ja kavandades parendusmeetmeid; - analüüsib enda ja teiste rolli ja vastutust projekti tegevuste ja eesmärkide elluviimisel; - tutvustab projekti tulemusi erinevaid meediakanaleid kasutades sidusrühmadele ja/või avalikkusele. INT7152.DT Info- ja teadmusjuhtimise poliitika ja strateegiad Kursuse läbinud üliõpilane: - mõistab organisatsiooni infokultuuri ja infopoliitika olulisust strateegiliste eesmärkide saavutamisel; - tunneb ja eristab organisatsioonis rakendatavaid informatsiooniga seotud protsesse: info-, teadmus-, inforessursside ja infotehnoloogia juhtimist; - oskab analüüsida organisatsiooni infovajadust ning korraldada väliskeskkonna strateegiliste inforessursside seiret, sidustades seda organisatsiooni eesmärkidega ning muutuste ja innovatsioonide juhtimisega. INT7156.DT Info- ja teadmusjuhtimise praktika Praktika läbinud üliõpilane: - oskab analüüsida organisatsiooni info- ja teadmusjuhtimise erinevaid võimalusi ja tehnoloogiaid; - tunneb erinevaid infoallikaid ja oskab neid kasutada; - oskab määratleda organisatsiooni töötajate infovajadusi. LCE7302.HT Akadeemiline inglise keel Õppeaine edukal läbimisel üliõpilane: - on tutvunud valdkonna põhimõistetega ja erialase terminoloogiaga; - tunneb määratletud temaatilisi artikleid, oskab neis esile tuua põhi- ja kõrvalprobleeme ning neid oma kogemuse varal kommenteerida;
--	--	---	---	--	--

	kommunikatsiooni osaoskuse osas vilunud kasutaja tasemel;	üksuste funktsioonidest. -loob head suhted klientide ja kolleegidega, osaleb aktiivselt meeskonnatöös. -järgib ameti- ja erialaseid instruktsioone, analüüsib neid, viib sisse parandusi või teavitab nende parendamise vajadusest asjakohaseid isikuid. -juhindub oma töös „Arhivaari eetikakoodeksist“	korrektset riigikeelt tasemel C1. Kasutab tööalaselt veel vähemalt kahte võõrkeelt, neist ühte vähemalt tasemel B1. Soovitavalt üks võõrkeeltest vene keel. 4. Juhindub oma töös sekretäritöö eetikakoodeksist. 5. Täiendab oma silmaringi (sh päevakajalised sündmused) ja erialateadmisi, osaleb elukestvas õppes.		- suudab antud temaatika piires koostada grupi- ja individuaalseid ettekandeid ja neid keeleliselt õigesti ette kanda; - oskab õpitut praktikas rakendada, sooritades nõutavad kirjalikud tööd positiivsele tulemusele.
--	--	---	---	--	--

DIAGNOSTILINE ANALÜÜS KURSUSES

SISSEJUHATUS INFOTEADUSTESSE

Diagnostilise analüüsi eesmärgiks on välja selgitada üliõpilaste varasemad teadmised käsitletavas valdkonnas ning ootused kursusele nii sisu, vormi kui edastamismeetodite osas.

Üliõpilase nimi:

Vanus:

Töökoht:

Amet:

KURSUSE SISU:

1. Palun kirjelda oma varasemaid kogemusi infoteaduse (sh raamatukogunduse) vallas. Millistes kursustes oled osalenud, mis on olnud seotud infoteaduse või raamatukogunduse erinevate aspektidega ja millal?
2. Palun nimeta autoreid, kes on mõjutanud Sinu teadmisi ja arusaamu infoteaduse ja raamatukogunduse vallas ja kuidas?
3. Palun nimeta peamised uurijad infoteaduse või raamatukogunduse vallas

4. Palun määratle oma teadmiste tase järgmistes kursuse valdkondades skaalal: (1= 'ma ei tea sellest valdkonnast midagi' ja 10= 'see on minu uurimisvaldkond'):

Teema	
1. Infoteaduse olemus ja kujunemine.	
2. Infoteaduse põhimõisted.	
3. Infoteaduse peamised uurimisvaldkonnad ja uurijad tänapäeval.	
4. Infotöötajatele vajalikud pädevused.	
5. Infotöötajate koolitus Eestis ja välismaal.	
6. Infotöötajate koolitusega tegelevad erialaorganisatsioonid Euroopas, Ameerika Ühendriikides, Austraalias, Aasias ja Aafrikas.	
7. Rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide juhendmaterjalid ja projektid infospetsialisti taseme- ja täiendõppe arendamiseks.	
8. Raamatukogunduse olemus ja kujunemine, seosed teiste teadusharudega. Põhimõisted ja erialaterminid.	
9. Traditsioonilised, hübriid- ja e-raamatukogud.	
10. Raamatukogude tüpoloogia. Raamatukoguvõrk.	
11. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, ajakiri Raamatukogu.	
12. Raamatukogude õiguslik raamistik.	
13. Raamatukogud digitaalses keskkonnas.	
14. Rahvusvahelised raamatukogude erialaorganisatsioonid, programmid ja projektid.	

5. Palun vali eelnevatest teemadest 5 teemat, mis on Sinu jaoks kõige relevantsemad.

6. Mida tahaksid, et selles kursuses veel käsitletaks lisaks eelnevatele teemadele?

ÕPPIMISE JA ÕPETAMISE PROTSESS

7. Millised õppemeetodid on Sinu jaoks kõige sobilikumad skaalal 1 kuni 5?
[1=väga sobiv, 5= kõige vähem sobiv]

- Loengud (kuula ja õpi)
- Seminarid
- Diskussioonid/kogemuste jagamine
- Demonstratsioonid/Eksperimendid
- Praktiline tegevus
- Rollimängud
- Multimeedia ja arvutipõhine õpe
- Juhtumianalüüsid
- Rühmatöö
- Projektitöö
- Mentorlus
- Iseseisev õppimine õppematerjalidega
- Publitseerimine (nt artiklid, esseed, uurimisaruanded)
- Suhtlemine kaasüliõpilastega
- Õppimine hindamise kaudu
- Õppimine tagasiside kaudu
- Midagi muud... [palun määratle]

8. Millised on Sinu jaoks peamised barjäärid õppimises? [1- peamine probleem;
2- mõningane probleem: 3- ei ole probleem]

- Informatsiooni puudumine
- Tööpinge
- Kursuse ajakava ei ole sobiv
- Kursus on liiga intensiivne
- Kursus on liiga pikk
- Halb kommunikatsioon
- IKT oskuste puudumine
- Keeleprobleemid (nt vähene inglise keele oskus)
- Õpiahaldussüsteemi probleemid
- E-õpe
- Muud: (palun määratle)

9. Millised on peamised probleemid, millega oled õppimisel kokku puutunud?

10. Millised õppimise viisid või õppetöö korraldus aitaksid seda leevendada?

11. Milliseid kogemusi (negatiivsed ja positiivsed) on Sul olnud erinevate õppemeetoditega?

12. Kuidas Sulle meeldib õppida (milline on Sinu õpistiil)?

TEHNILINE TUGI JA OSKUSED

13. Kas oled varem osalenud kursusel, mis kasutab e-õppe meetodeid?
[Jah Ei]

14. Milliseid õpihaldussüsteeme oled varem kasutanud?

- Moodle
- Muud [palun määratle]

14. Palun hinda oma IKT oskusi [Jah Ei]

- Ma oskan kasutada Microsoft Excelit
- Ma oskan kasutada Powerpointi
- Ma oskan disainida veebisaiti
- Ma oskan kasutada javascripti
- Ma oskan kasutada audio/videokonverentsiseadmeid
- Ma oskan kasutada SPSS'i
- Ma oskan kasutada NVivo't
- Ma oskan kasutada sotsiaalmeediavahendeid [määratle milliseid]

MEEDIA EELISTUSED

15. Kuidas tahaksid, et õppematerjalid oleksid Sulle edastatud? Hinda järgmiste vahendite sobivust skaalal 1 kuni 5 [1=väga sobiv, 5=kõige vähem sobiv]

- Traditsioonilised õpikud
- Materjalide koopiad
- Dokumendid/materjalid õpihaldussüsteemis Moodle
- Avalikult kättesaadavad veebimaterjalid
- E-maili teel koos manustega

16. Milliseid failiformaate eelistad õppematerjalide edastamiseks? Hinda järgmiste vahendite sobivust skaalal 1 kuni 5 [1=väga sobiv, 5=kõige vähem sobiv]

- Txt
- Doc
- PDF
- HTML
- HTML ja Flash
- HTML ja JavaScript
- Java

17. Milline on Sinu jaoks kõige sobivam kommunikatsioonivahend selles kursuses? [1=väga sobiv, 5=kõige vähem sobiv]

- Lähikohtumised õppejõuga/tuutoriga
- Personaalne e-mail
- Õpiahaldussüsteem Moodle
- Zoom
- Skype
- Muu vahend [palun määratle]

18. Kas on midagi sellist, mida tahaksid veel lisada ja mis oleks vajalik kursuse paremaks edastamiseks?

TÄNAN!

	INT7153.DT INFO- JA TEADMUSJUHTIMISE TEOORIAD JA PRAKTIKAD REFLEKSIOON
---	---

1. Kirjeldage oma sõnadega oma kogemusi, mida olete saanud selle kursuse raames (*kirjeldamine*).
 - * Mida olen eelnevate seminaride/kohtumiste ja iseseisvate tööde jooksul õppinud?
 - * Mida olen uut teada saanud või õppinud?
2. Meenutage ja analüüsige oma tundeid emotsioone ning reaktsiooni selle kursuse jooksul (*hindamine*).
 - * Mida tähendab see kogemus mulle isiklikult ja professionaalses mõttes?
 - * Mida ma sellega seoses tunnen?
 - * Kuidas mõjutab see kogemus mind ja minu mõtlemist ka professionaalses mõttes?
3. Seostage käesoleva kursuse kogemusi varasemate kogemustega ning leidke praktilise rakendamise võimalusi (*suhestumine*).
 - * Mis on minu uskumused/hoiakud/kogemused selle kursusega seonduvalt?
 - * Kas saadud kogemus tugevdab minu eelnevaid uskumusi/hoiakuid või seab need kahtluse alla?
 - * Mida ma arvasin info- ja teadmusjuhtimisest enne ja mida arvan nüüd?
 - * Kas saadud kogemus on muutnud minu mõtlemist? Kuidas?
4. Analüüsige, mida andis kursuse kogemuse reflekteerimine (*refleksiooniprotsessi üle reflekteerimine*).
 - * Kuidas on arenenud minu oskus olukordi reflekteerida?
 - * Milliseid reflektsooni oskusi tuleb veel täiustada?
5. Mida mina isiklikult olen aidanud kaasa või teinud selle kursuse õnnestumiseks? Mida oleksin võiksin rohkem teha? Mida olen õppinud? Mida olen enda jaoks enda kohta selles olukorras õppinud?
6. Kuidas on teised aidanud kaasa selle kursuse õnnestumisele? Mis on takistanud kursuse edukat realiseerimist? Mis oleks aidanud kaasa kursuse edukale realiseerimisele?